

## СПИСОК ДРУКОВАНИХ ПРАЦЬ В. В. ОТРОЩЕНКА

---

### 1968

Отрощенко, В. В. 1968. Чи потрібен студенту Пікассо? *Молода гвардія*. Київ, 30.11.1968, с. 4.

### 1969

Отрощенко, В. В. 1969. Відкрійся віків далечінь. *Молода гвардія*. Київ, 20.04.1969, с. 4.

### 1971

Отрощенко, В. В. 1971. Про зображення на сокирці доби пізньої бронзи з Керчі. *Археологія*, 2, с. 64-67.

Отрощенко, В. В. 1971. Разведки левого берега Каховского водохранилища. В: Толочко, П. П. (отв. ред.). *Археологические исследования на Украине в 1968 г.*, 3. Киев, с. 10-13.

### 1972

Отрощенко, В. В., Ястребова, С. Б. 1972. Розкопки курганів доби бронзи біля Каховки. *Археологічні дослідження на Україні у 1969 р.*, 4, с. 46-50.

Отрощенко, В. В. 1972. Обробка кістки та рогу у племен пізньозрубної культури Північного Причорномор'я. В: *Тези пленарних і секційних доповідей XV наук. конференції. Інституту археології АН УРСР*. Одеса, с. 157-160.

### 1973

Отрощенко, В. В. 1973. «Цивілізація» з неба? *Молодь України*. Київ, 25.02.1973, с. 4.

Отрощенко, В. В. 1973. Про деякі кістяні знаряддя праці доби пізньої бронзи. *Археологія*, 11, с. 77-81.

Бидзиля, В. И., Болтрик, Ю. В., Отрощенко, В. В., Яковенко, Э. В. 1973. Работы Запорожской экспедиции. *Археологические открытия 1972 г.*, с. 259-261.

Отрощенко, В. В. 1973. Кургани чекають дослідників. *Молодь України*. Київ, 11.03.1973, с. 4.

Отрощенко, В. В. 1973. Про що розповіли кургани? *Молодь України*. Київ, 25.11.1973, с. 4.

### 1974

Отрощенко, В. В. 1974. Сюрпризи Казенної Могили. *Молодь України*. Київ, 24.11.1974, с. 4.

Бодянский, А. В., Ляшко, С. Н., Отрощенко, В. В., Томашевский, В. А. 1974. Исследования Первобытного отряда Запорожской экспедиции. *Археологические открытия 1973 г.*, с. 249-250.

Отрощенко, В. В. 1974. Элементы изобразительности в искусстве племен срубной культуры. *Советская археология*, 4, с. 72-81.

### 1975

Отрощенко, В. В. 1975. Новый могильник белозерского времени. В: Тереножкин, А. И. (ред.). *Скифский мир*. Киев: Наукова думка, с. 193-206.

Отрощенко, В. В. 1975. Скарби Стародавнього Єгипту. *Молодь України*. Київ, 07.01.1975, с. 4.

Отрощенко, В. В. 1975. Археологи удачно начали сезон. *Индустриальное Запорожье*. Запорожье, 07.06.1975, с. 4.

Ляшко, С. Н., Никитенко, М. М., Отрощенко, В. В., Томашевский, В. А. 1975. Раскопки курганов в Запорожской области. *Археологические открытия 1974 г.*, с. 317-318.

## 1976

Отрощенко, В. В. 1976. Конструктивные особенности длинных курганов Нижнего Поднепровья. В: Баран, В. Д. (ред.). *Открытия молодых археологов Украины*, 1. Киев: Наукова думка, с. 16-18.

Отрощенко, В. В. 1976. Погребения с трупосожжениями у племен срубной культуры Нижнего Поднепровья. В: Березанская, С. С., Отрощенко, В. В., Телегин, Д. Я. (ред.). *Энеолит и бронзовый век Украины*. Кив: Наукова думка, с. 172-190.

Болтрик, Ю. В., Отрощенко, В. В., Савовский, И. П., Шелапов, С. М. 1976. Работы Скифского отряда Запорожской экспедиции. *Археологические открытия 1975 г.*, с. 307.

Ляшко, С. Н., Никитенко, М. М., Отрощенко, В. В., Шилов, Ю. А. 1976. Работы Первобытного отряда Запорожской экспедиции. *Археологические открытия 1975 г.*, с. 351-352.

Отрощенко, В. В. 1976. Перша наукова конференція молодих вчених Інституту археології АН УРСР. *Археологія*, 19, с. 109-110.

Отрощенко, В. В. 1976. Перші знахідки з Вишневої Могили. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 15.07.1976, с. 4.

## 1977

Отрощенко, В. В. 1977. Охота скифской амазонки. *Курьер ЮНЕСКО*, январь 1977, с. 21-22 (15-ма мовами).

Отрощенко, В. В. 1977. Український краєзнавець і археолог. *Життя і слово*. Торонто, 25.04.1977, с. 23.

Болтрик, Ю. В., Отрощенко, В. В., Савовский, И. П. 1977. Раскопки на Рогачикском курганном поле. *Археологические открытия 1976 г.*, с. 269-270.

Otoshchenko, V. V. 1977. Treasures of the Golden Belt. *The Ukrainian Canadian*, January 1977, p. 38-42; *The Ukrainian American*, February, 1977.

Отрощенко, В. В. 1977. Виставка окончилась. Раскопки продолжаются. *Индустриальное Запорожье*. Запорожье, 11.02.1977, с. 4.

Отрощенко, В. В. 1977. Катакомбные и срубные курганы в окрестностях с. Балки. В: Бидзиля, В. И. (ред.). *Курганные могильники Рясные могилы и Носаки*. Кив: Наукова думка, с. 5-15.

Отрощенко, В. В., Савовский, И. П., Томашевский, В. А. 1977. Курганная группа «Рясные могилы» у с. Балки. В: Бидзиля, В. И. (ред.). *Курганные могильники Рясные могилы и Носаки*. Киев: Наукова думка, с. 16-60.

## 1978

Отрощенко, В. В. 1978. Могильники степного Поднепровья (2-я пол. II тыс. до н. э.). *Древние культуры Поволжья и Приуралья*, 221: Научные труды КуйБГПИ, с. 84-85.

Отрощенко, В. В. 1978. О культурной принадлежности погребений с костяными пряжками. *Археологические исследования на Украине в 1976—1977 гг.*, с. 34-35.

Отрощенко, В. В. 1978. Мандрівка в глиб тисячоліть. *Життя і слово*. Торонто, 31.07.1978, с. 8; *Рідний край*. Буенос-Айрес: 42 (858), 07.12.1978, с. 3.

Отрощенко, В. В. 1978. Шлях однієї експедиції. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 15, 17, 22.06.1978, с. 4.

Отрощенко, В. В. 1978. На фініші польового сезону. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 17.08.1978, с. 4.

Отрощенко, В. В. 1978. Научный фонд растет (к итогам археологического сезона 78). *Индустриальное Запорожье*. Запорожье, 22.08.1978, с. 4.

## 1979

Отрощенко, В. В. 1979. Шляхами стародавніх колісниць. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 13, 17, 20, 25.03.1979, с. 4.

Отрощенко, В. В. 1979. Через тисячі лет. *Индустриальное Запорожье*. Запорожье, 05.06.1979, с. 4.

Отрощенко, В. В. 1979. Сюрприз Сахової Могили. *Запорізька правда*. Запоріжжя, 20.07.1979, с. 4.

Отрощенко, В. В. 1979. Що було у тайнику? *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 22.09.1979, с. 4.

Отрощенко, В. В. 1979. О социальном членении погребений срубной культуры Поднепровья. В: *Проблемы эпохи бронзы юга Восточной Европы. Тезисы докладов*. Донецк, с. 86-87.

Отрощенко, В. В. 1979. Гюнівські кургани. В: *Українська радянська енциклопедія*. Вид. 2-ге, 3. Київ: УРЕ, с. 225. Всі статті до УРЕ (шп. 43, 48, 73, 84—86) перевидано російською мовою.

Белов, А. Ф., Ляшко, С. Н., Отрощенко, В. В., Тихомолова, И. Р. 1979. Раскопки курганов в Днепровском Надпорожье. *Археологические открытия 1978 г.*, с. 299.

Болдин, Я. И., Отрощенко, В. В., Пустовалов, С. Ж., Рассамкин, Ю. Я., Савовский, И. П. 1979. Раскопки в зоне строительства СРОС. *Археологические открытия 1978 г.*, с. 303-304.

## 1980

Отрощенко, В. В. 1980. Коментар до статті К. Сушка «Світ кам'яних вершників». *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 16.08.1980, с. 4.

Отрощенко, В. В. 1980. Исследования в Каменско-Днепровском р-не Запорожской обл. *Археологические открытия 1979 г.*, 1980, с. 317-319.

Отрощенко, В. В. 1980. Кизил-Кобинська культура. В: *Українська радянська енциклопедія*. Вид. 2-ге, 5. Київ: УРЕ, с. 113.

Отроценко, В. В., Жигулина, Л. Н. Скифський парадний меч із Великої Білозерки. В: *Археологические исследования на Украине в 1978—1979 гг. Тезисы докладов XVIII конференции Института археологии АН УССР*. Днепропетровск, с. 90.

### 1981

Отроценко, В. В. 1981. Шлях експедиції триває. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 06.01.1981, с. 3.

Отроценко, В. В. 1981. Перші знахідки. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя: 04.07.1981, с. 4.

Отроценко, В. В. 1981. Секрети другого кургану. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 18.07.1981, с. 4.

Отроценко, В. В. 1981. Могили катакомбних вождів. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 07.10.1981, с. 4.

Отроценко, В. В. 1981. *Срубная культура Степного Поднепровья (по материалам погребальных памятников)*. Автореферат диссертации к. и. н. ИА АН УССР.

### 1982

Отроценко, В. В. 1982. Степові орієнтири. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 09.01.1982, с. 4.

Отроценко, В. В. 1982. Чого не видав Чунгул? *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 05.08.1982, с. 4.

Отроценко, В. В. 1982. О каменных изваяниях у племен срубной культуры. В: Баран, В. Д. (ред.). *Новые памятники древней и средневековой художественной культуры*. Киев: Наукова думка, с. 5-18.

Отроценко, В. В., Рассемакин, Ю. Я. 1982. Гробницы царей находятся в Геррах. *Знание — сила*, 6, с. 16.

Отроценко, В. В., Пустовалов, С. Ж. 1982. Портреты прошлого. *Знание — сила*, 10, с. 20-23.

Отроценко, В. В., Болтрик, Ю. В. 1982. Культурно-хронологическое и территориальное распределение могильников Днепро-Молочанской степной области. В: Телегин, Д. Я. (ред.). *Материалы по хронологии археологических памятников Украины*. Кив: Наукова думка, с. 38-46.

Отроценко, В. В. 1982. В степу біля Мамай-гори. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 02.10.1982, с. 4.

Отроценко, В. В. 1982. Скарби Чингульського кургану. *Життя і слово*. Торонто, 08.11.1982, с. 10; *Рідний край*. Буенос-Айрес, 20.10.1983, с. 4.

### 1983

Отроценко, В. В., Пустовалов, С. Ж. 1983. Портреты прошлого (продолжение рассказа). *Знание — сила*, 8, с. 36-38.

Отроценко, В. В. 1983. Перші знахідки. *Запорізька правда*. Запоріжжя, 21.06.1983, с. 4.

Отроценко, В. В. 1983. Крізь морок киммерійської. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 26.07, 28.07, 02.08.1983.

Отроценко, В. В. 1983. Загадкові знаки. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 13.08.1983, с. 4.

Отроценко, В. В. 1983. На екваторі сезону. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 20.08.1983, с. 4.

Отроценко, В. В. 1983. «Сколот» іде у розвідку. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 15.09.1983, с. 3.

Отроценко, В. В. 1983. Спільна мова — археологія. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 24.09.1983, с. 4.

Отроценко, В. В. 1983. Із глибини віків. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя: 12.11.1983, с. 3.

Отроценко, В. В. 1983. У пошуках писемності. *Життя і слово*. Торонто, 29.08.1983.

Отроценко, В. В., Рассемакин, Ю. Я. 1983. История Чингульского кургана. *Наука и жизнь*, 7, с. 78-80.

Отроценко, В. В. 1983. Раскопки курганов в Запорожской области. *Археологические открытия 1981 г.*, с. 300-302.

Отроценко, В. В. 1983. Степний. В: *Українська радянська енциклопедія*. Вид. 2-ге, 10. Київ: УРЕ, с. 530.

### 1984

Отроценко, В. В. 1984. Парадний меч із кургану у с. Велика Білозерка. В: Черненко, Е. В. (ред.). *Вооружение скифов и сарматов*. Киев: Наукова думка, с. 121-126.

Отроценко, В. В. 1984. Дерев'яна посуда в срубних погребеннях Поднепровья. *Памятники археологии Поднепровья*, 1, с. 84-96.

Отроценко, В. В. 1984. У пошуках історичної особи. *Життя і слово*. Торонто, 10.09.1984.

Отроценко, В. В. 1984. Понад Молочною-рікою. *Життя і слово*. Торонто, 29.10.1984.

Отроценко, В. В. 1984. Повернення до Мамай-гори. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 05.07.1984, с. 4.

Отроценко, В. В. 1984. Кургани відкривають таємниці. Інтерв'ю кореспондентів газети «Запорізька правда» М. Попелю. *Запорізька правда*. Запоріжжя, 06.07.1984, с. 4.

Отроценко, В. В. 1984. Скарби тринадцятого кургану. *Наука і суспільство*, 12, с. 49-51.

### 1985

Отроценко, В. В. 1985. Белозерская культура. В: Телегин, Д. Я. (ред.). *Археология Украинской ССР*, 1. Киев: Наукова думка, с. 519-526.

Отроценко, В. В. 1985. Исследования курганов в Запорожской области. *Археологические открытия 1983 г.*, с. 335-336.

Отроценко, В. В. 1985. Хурити. В: *Українська радянська енциклопедія*. Вид. 2-ге, 12. Київ: УРЕ, с. 189-190.

1987

Отрощенко, В. В. 1985. Циклопічні споруди. В: *Українська радянська енциклопедія*. Вид. 2-ге, 12. Київ: УРЕ, с. 218.

Отрощенко, В. В. 1985. Чингульський курган. В: *Українська радянська енциклопедія*. Вид. 2-ге, 12. Київ: УРЕ, с. 317.

Отрощенко, В. В. 1985. Земля береже історію. *Дружба*. Social Club, 1, Sydney, Australia, с. 12-15.

Отрощенко, В. В., Рассемакин, Ю. Я. 1985. Прав ли был Геродот? *Знамя труда*. Каменка-Днепровская, 28.03, 30.03, 02.04.1985, с. 4.

Отрощенко, В. В. 1985. Скифский курган V в. до н. э. у Каменского городища. В: *Всесоюзная археологическая конференция «Достижения советской археологии в XI пятилетке»*. Тезисы докладов. Баку, с. 263-265.

Отрощенко, В. В. 1985. Перед таємницею скіфських Герр. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 16.07.1985, с. 3.

Отрощенко, В. В. 1985. Сезон катакомбної культури. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 21.09.1985, с. 3.

Отрощенко, В. В., Рассемакин, Ю. Я. 1985. До таємниць Геродотової Скіфії. *Наука і культура*, 19, с. 240-246.

Отрощенко, В. В. 1985. Исследования Запорожской экспедиции в 1968—1984 гг. В: Масон, В. М. (ред.). *Археологические исследования в зонах мелиорации. Итоги и перспективы их интенсификации*. Ленинград: Наука, с. 22-23.

## 1986

Отрощенко, В. В., Рассемакин, Ю. Я. 1986. Исследования скифского кургана у с. Великая Знаменка. *Археологические открытия 1984 г.*, с. 285-286.

Березанская, С. С., Отрощенко, В. В., Чердынченко, Н. Н., Шарафутдинова, И. Н. 1986. Белозерская культура. В: Артеменко, И. И. (ред.). *Культуры эпохи бронзы на территории Украины*. Киев: Наукова думка, с. 117-152.

Гошко, Т. Ю., Отрощенко, В. В. 1986. Погребения киммерийцев в катакомбных и подбойных сооружениях. *Советская археология*, 1, с. 168-183.

Отрощенко, В. В. 1986. Костяные детали плеток из погребений срубной культуры. *Советская археология*, 3, с. 227-232.

Отрощенко, В. В., Рассемакин, Ю. Я. 1986. Половецкий комплекс Чингульського кургану. *Археологія*, 53, с. 14-36.

Отрощенко, В., Пустовалов, С. 1986. Галерея портретів з епохи бронзи. *Наука і суспільство*, 4, с. 40-42.

Отрощенко, В. В., Рассемакин, Ю. Я. 1986. Половецкий хан или?... *Знание — сила*, 7, с. 30-32.

Отрощенко, В. В. 1986. Щасливий тринадцятий курган. *Сільські вісті*. Київ, 22.08.1986, с. 4.

Отрощенко, В. В., Пустовалов, С. Ж. 1986. Кургани Михайлівщини. *Ленінська зірка*. Михайлівка, 22, 25, 27, 29. 11.

Отрощенко, В. В. 1987. Кочовики в Михайлівських степах. *Ленінська зірка*. Михайлівка, 14, 19, 21, 24.03.1987.

Горішній, П. А., Отрощенко, В. В., Шапошникова, О. Г. 1987. Дослідження на новобудовах України. *Археологія*, 57, с. 67-74.

Телегин, Д. Я., Отрощенко, В. В. 1987. Рец.: «Курганные древности Степного Поднепровья III—I тыс. до н. э.». *Советская археология*, 3, с. 251-258.

Артозеев, Г. С., Богуславский, В. В., Ужва, Н. Я., Калиш, В. Н., Король, А. П., Малеваный, А. М., Отрощенко, В. В., Рачковская, М. М., Сухомлина, А. Н., Чабаненко, В. А., Шаповалов, Г. И. 1987. Наша Хортица. Открытое письмо представителей трудовой и культурной общности города. *Индустриальное Запорожье*. Запорожье, апрель 1987.

Отрощенко, В. В. 1987. Лист до Б. Кельдасова від 05.07.1987. В: Кельдасов, Б., Ярлыкханов, А. Тигак — кыпшак хан. *Шооллик маягы*. Ногайский р-н Дагестанской АССР, 04.06.1987, с. 4.

Отрощенко, В. В. 1987. Новий сезон. *Комсомолец Запоріжжя*. Запоріжжя, 27.06.1987, с. 2.

Отрощенко, В. В. 1987. Археологи продовжують пошук. *Ленінська зірка*. Михайлівка, 04.07.1987, с. 4.

Отрощенко, В. В. 1987. Таємниця Довгої Могили. *Ленінська зірка*, 30.07.1987, с. 2.

Отрощенко, В. В. 1987. Ответ на письмо читателя В. Фогеля в журнал «Знание — сила». *Знание — сила*, 12, с. 46.

Горишний, П., Бидзиля, В., Гаврилюк, Н., Отрощенко, В., Телегин, Д., Тоцев, Г., Кубышев, А., Рассемакин, Ю., Ляшко С. 1987. Память тысячелетий (письмо ученых-археологов против строительства нового моста через остров Хортицу). *Индустриальное Запорожье*. Запорожье, 12.12.1987.

Отрощенко, В. В. 1987. Охранные раскопки в бассейне р. Молочная (особенности топографии курганов). В: *Проблемы охраны и исследования памятников археологии в Донбассе*. Тезисы докладов. Донецк, с. 104-106.

Отрощенко, В. В., Рассемакин, Ю. Я. 1987. Раскопки курганов эпохи бронзы в Токмакском р-не. *Археологические открытия 1985 г.*, с. 385-386.

Отрощенко, В., Рассемакин, Ю. 1987. 30 років у XIII столітті. *Наука і культура*, 21, с. 247-254.

Отрощенко, В. В. 1987. К вопросу о локализации киммерийцев. В: *Киммерийцы и скифы*. Тезисы докладов, 2. Кировоград, с. 40-42.

Отрощенко, В. В., Пустовалов, С. Ж. 1987. Моделировка лица по черепу у племен катакомбной общности. В: *Религиозные представления в первобытном обществе*. Тезисы докладов. Москва, с. 146-149.

Отрощенко, В. В., Шевченко, Н. П. 1987. О восточной границе и восточных связях племен восточной культуры. В: Артеменко, И. И. (ред.). *Межплеменные связи эпохи бронзы на территории Украины*. Киев: Наукова думка, с. 31-44.

### 1988

Отрощенко, В., Пустовалов, С. 1988. «Сплять кургани сиві...». *Ленінська зірка*. Михайлівна, 14, 16, 21.01.1988.

Отрощенко, В., Рассамкин, Ю. 1988. Тайна скифских царей. *Знание — сила*, 2, с. 95-99.

Отрощенко, В. В. 1988. Письмена срубной культуры. *Studia Praehistorica*, 9, с. 151-178.

Ляшко, С. Н., Отрощенко, В. В. 1988. Балковский курган. В: Шапошникова, О. Г. (ред.). *Новые памятники ямной культуры степной зоны Украины*. Киев: Наукова думка, с. 40-65.

Отрощенко, В. В., Рассамкин, Ю. Я. 1988. Взаимоотношения Руси с половцами в период формирования Золотой Орды (40-е — 60-е гг. XIII века). В: *Международные связи в средневековой Европе. Тезисы докладов*. Запорожье, с. 39-40.

### 1989

Отрощенко, В. В. 1989. К вопросу о социальной структуре племен срубной КИО. В: *Проблеми історії та археології давнього населення Української РСР. Тези доповідей*. Київ: Наукова думка, с. 162-163.

Отрощенко, В. В. 1989. Особенности погребений черноговровской группы. В: Виноградов, Ю. Г. (ред.). *Проблемы скифо-сарматской археологии Северного Причерноморья*, 1. Запорожье, с. 111-112.

Отрощенко, В. В. 1989. Памятники Донбасса в системе срубной культурно-исторической общности. В: *Проблемы охраны и исследования памятников археологии в Донбассе. Тезисы докладов*. Донецк, с. 33-35.

Безусько, І. Г., Отрощенко, В. В., Арап, Р. Я., Костильов, О. В., Ільїнська, А. П., Рассамкин, Ю. Я. 1989. Палеоботанічний аналіз органічних залишків із курільниці Чингульського кургану (Запорізька обл.). *Український ботанічний журнал*, т. 46, 1, с. 30-32.

Отрощенко, В. В., Моця, О. П. 1989. Обряд кремації у стародавнього населення України (V тис. до н. е. — I тис. н. е.). *Археологія*, 2, с. 20-31.

### 1990

Отрощенко, В. В. 1990. Идеологические воззрения племен эпохи бронзы территории Украины. В: Зубарь, В. М. (ред.). *Обряды и верования древнего населения Украины*. Киев: Наукова думка, с. 5-17.

Отрощенко, В. В. 1990. Катакомбная общность — срубная общность: возможность контакта. В: *Проблемы изучения катакомбной КИО. Тезисы докладов*. Запорожье, с. 76-78.

Отрощенко, В. В. 1990. О возможности участия полтавских и катакомбных племен в сложении срубной культуры. *Советская археология*, 1, с. 107-112.

Отрощенко, В. В. 1990. К проблеме выделения жреческих комплексов среди погребений срубной КИО. В: *Тезисы к 100-летию основания Херсонского музея древностей*, 1. Херсон, с. 72-73.

Отрощенко, В. В. 1990. Погребения с жезлами у племен срубной общности. В: *Проблемы исследования памятников археологии Северского Донца. Тезисы докладов*. Луганск, с. 85-87.

Отрощенко, В. В., Рассамкин, Ю. Я. 1990. Культурна належність окремих поховань «нижньомихайлівського» типу. *Археологія*, 3, с. 101-107.

### 1991

Бокий, Н. М., Горбул, Г. П., Отрощенко, В. В. Киммерийские захоронения Кировоградщины. *Советская археология*, 1, с. 173-183.

Отрощенко, В. В. 1991. К вопросу о датировке Уразмаметовских курганов в Южной Чувашии. В: *Проблемы культур начального этапа эпохи поздней бронзы Волго-Уралья. Тезисы докладов*. Саратов, с. 30-32.

Бунятян, К. П., Отрощенко, В. В. 1991. Об уровне социально-экономического развития срубного общества. В: *Проблемы культур начального этапа эпохи поздней бронзы Волго-Уралья. Тезисы докладов*. Саратов, с. 6-7.

Отрощенко, В. В. 1991. Курган эпохи бронзы в Чертомлык. В: Толочко, П. П. (ред.). *Чертомлык*. Киев: Наукова думка, с. 324-328.

Ольховский, В. С., Отрощенко, В. В. 1991. Курганное святилище эпохи бронзы в Крыму. *Древности Степного Причерноморья и Крыма*, II. Запорожье, с. 111-125.

Otroščenko, V. V. 1991. Die Steppen nordlich des Schwarzen Meers im ausgehenden Neolithikum und in der Bronzezeit. In: Rolle, R. (ed.). *Gold der Steppe. Archaologie der Ukraine*. Schleswig: Archaologisches Landesmuseum, S. 43-50.

Kruc, S. I., Kubysev, A. I., Otroščenko, V. V., Pustovalov, S. Z. 1991. Das menschliche Gesicht der Bronzezeit. In: Rolle, R. (ed.). *Gold der Steppe. Archaologie der Ukraine*. Schleswig: Archaologisches Landesmuseum, S. 51-53.

Otroščenko, V. V., Rassamakin, Ju. Ja. 1991. Der Polovzer-Khan aus dem Cingul'-Kurgun. Die Auffindung. In: Rolle, R. (ed.). *Gold der Steppe. Archaologie der Ukraine*. Schleswig: Archaologisches Landesmuseum, S. 269-271.

Bezus'ko, L. G., Otroščenko, V. V., Arap, R. J., Kostyl'ov, O. V., Ill'inska, A. P., Rassamakin, Ju. Ja. 1991. Räuchwerk der Polovze. In: Rolle, R. (ed.). *Gold*

*der Steppe. Archäologie der Ukraine.* Schleswig: Archäologisches Landesmuseum, S. 276-278.

Murzin, V. Ju., Baran, Ja. V., Berezovaja, S. A., Kozlovskij, A. A., Otroščenko, V. V., Starcenko, E. V., Zubar', V. M. 1991. Katalog. In: Rolle, R. (ed.). *Gold der Steppe. Archäologie der Ukraine.* Schleswig: Archäologisches Landesmuseum, S. 288-354.

Отрощенко, В. В. 1991. К вопросу о хозяйстве племен белозерской культуры. В: Яровой, Е. В. (ред.). *Древнейшие общности земледельцев и скотоводов Северного Причерноморья (V тыс. до н. э. — V в. н. э.).* Киев, с. 127-128.

Отрощенко, В. В. 1991. Система знаков срубной общности и материалы Мосоловского поселения. В: *Мосоловское поселение поздней бронзы в системе памятников степи и лесостепи. Тезисы докладов.* Воронеж, с. 49-51.

Отрощенко, В. В., Пустовалов С. Ж. 1991. Обряд моделировки лица по черепу у племен катакомбной общности. В: Генинг, В. Ф. (ред.). *Духовная культура древних обществ на территории Украины.* Киев: Наукова думка, с. 59-84.

Отрощенко, В. В. 1991. Степи Причерноморья в эпоху неолита та бронзи. В: Толочко, П. П. (ред.). *Золото степу. Археологія України.* Шлезвіг, с. 43-50.

Круц, С. І., Кубишев, А. І., Отрощенко, В. В., Пустовалов, С. Ж. 1991. Обличья людини доби бронзи. В: Толочко, П. П. (ред.). *Золото степу. Археологія України.* Шлезвіг, с. 51-53.

Отрощенко, В. В., Рассамакін, Ю. Я. 1991. Половецкий хан з Чингульського кургану. В: Толочко, П. П. (ред.). *Золото степу. Археологія України.* Шлезвіг, с. 269-271.

Безусько, І. Г., Отрощенко, В. В., Арап, Р. Я., Костильов, О. В., Ільїнська, А. П., Рассамакін, Ю. Я. 1991. Палеоботанічний аналіз органічних залишків із курільниці Чингульського кургану (Запорізька область). В: Толочко, П. П. (ред.). *Золото степу. Археологія України.* Шлезвіг, с. 276-278.

Мурзін, В. Ю., Зубар, В. М., Баран, Я. В., Козловський, А. О., Отрощенко, В. В., Березова, С. А., Старченко, О. В. 1991. Каталог виставки «Золото степу. Археологія України». В: Толочко, П. П. (ред.). *Золото степу. Археологія України.* Шлезвіг, с. 286-352.

Отрощенко, В. В. 1991. Золото України у Шлезвіг-Гольштейні. *Выбор.* Запоріжжя, 36 (85), 09.1991, с. 4-5.

Отрощенко, В. В. 1991. Репліка на статтю К. Сушка «Не оскорбляй землю, археолог!» (Выбор, 33 (82)). *Выбор.* Запоріжжя, 37 (86), 09.1991.

## 1992

Отрощенко, В. В. 1992. О ранней обрядовой группе погребений КМК в Левобережной Украине. В: *История и археология Слободской Украины. Тезисы докладов.* Харьков, с. 163-165.

Отрощенко, В. В. 1992. Традиция изготовления деревянных сосудов в эпоху бронзы и раннего железа на юге Восточной Европы. В: *Киммерийцы и скифы. Тезисы докладов.* Мелитополь, с. 71-72.

Мазарати, С. Н., Отрощенко, В. В. 1992. Курганный могильник. В: *Научно-справочные статьи по памятникам археологии. Материалы к Своду памятников истории и культуры Украины.* Киев, с. 20.

## 1993

Отрощенко, В. В. 1993. *Родовід (спроба археологічної преемблї).* Київ (передне слово до буклету художньо-археологічної виставки «Родовід», Київ, Український дім, жовтень — вересень 1993 р.).

Отрощенко, В. В. 1993. «Жреческие» комплексы в системе погребений срубной общности. В: Оленковський, Н. П. (ред.). *Археологічні та історичні дослідження Херсонщини.* Херсон, с. 17-31.

Отрощенко, В. В. 1993. К вопросу об относительной хронологии классических погребений бережновского типа. В: *Новые открытия и методологические основы археологической хронологии. Тезисы докладов.* Санкт-Петербург, с. 81-83.

Отрощенко, В. В. 1993. Клейноды зрубного суспільства. *Археологія*, 1, с. 101-109.

Отрощенко, В. В. 1993. Борис Мозолевський. *Запорізьська січ.* Запоріжжя, 24.11.1993, с. 4.

## 1994

Отрощенко, В. В. 1994. До уточнення хронології синташтинської культури. В: *Проблеми хронології культур неоліта-бронзового века України и юга Восточной Европы. Тезисы докладов.* Днепропетровск: ДГУ, с. 39-41.

Отрощенко, В. В. 1994. О двух линиях развития культур племен срубной общности. В: *Проблеми скифо-сарматської археології Северного Причерноморья. Тезисы докладов*, 2. Запоріжжя, с. 150-153.

Отрощенко, В. В. 1994. О погребениях черноговского типа в Нижнем Подонье. *Историко-археологические исследования в г. Азове и на Нижнем Дону в 1993 г.*, 13, с. 103-117.

Отрощенко, В. В. 1994. Тенденции развития погребальной обрядности на юге Восточной Европы (XVI—VIII вв. до н. э.). В: *Simpozion international. Masivul Traco-Cimerian. Probleme actuale. Rezumatete referatelor.* Chisinau: Stiinta, p. 10-12 (румунською мовою); с. 31-32 (російською мовою).

Отрощенко, В. В., Смирнов, С. В. 1994. Відділ первісної археології. В: Толочко, П. П. (ред.). *60 років Інституту археології НАН України.* Київ: Київська академія євробізнесу, с. 23-34.

## 1995

Ключко, В. І., Отроценка, В. В. 1995. Антонівський скарб. В: Кудрицький, А. В. (ред.). *Мистецтво України. Енциклопедія*, 1. Київ: Українська енциклопедія, с. 68.

Отроценка, В. В. 1995. Білозерська культура. В: Кудрицький, А. В. (ред.). *Мистецтво України. Енциклопедія*, 1. Київ: Українська енциклопедія, с. 204-205.

Отроценка, В. В. 1995. Бондарихінська культура. В: Кудрицький, А. В. (ред.). *Мистецтво України. Енциклопедія*, 1. Київ: Українська енциклопедія, с. 233.

Отроценка, В. В. 1995. Бронзовий вік. В: Кудрицький, А. В. (ред.). *Мистецтво України. Енциклопедія*, 1. Київ: Українська енциклопедія, с. 255.

Отроценка, В. В. 1995. Великознам'янські кургани. В: Кудрицький, А. В. (ред.). *Мистецтво України. Енциклопедія*, 1. Київ: Українська енциклопедія, с. 299.

Бунятян, К. П., Отроценка, В. В. 1995. Форми соборності на скот і способи изучения их по археологическим данным. В: Кибальник, Ю. Д. (ред.). *Хозяйство древнего населения Украины. Ремесла и промыслы древнего населения Украины*, 1. Київ: МО КПДІКЗ, с. 93-131.

Отроценка, В. В. 1995. Рец.: Древности степного Причерноморья и Крыма: 1990, вып. 1; 1991, вып. 2; 1992, вып. 3. *Древности степного Причерноморья и Крыма*, 5, с. 192-195.

Отроценка, В. В. 1995. З приводу культурної належності поховань доби бронзи Кулішівських курганів. В: *Проблеми археології, древньої і середньовікової історії України. Тезиси докладов*. Харків, с. 31-32.

Бровендер, Ю. М., Отроценка, В. В., Павлова, І. М. 1995. Робоча зустріч з проблем археології пізнього бронзового віку півдня Східної Європи (Луганськ, Перевальськ, Донецьк, 23—27.11.1993 р.). *Археологія*, 1, с. 150-151.

Отроценка, В. В. 1995. Капитановский полевой археологический семинар. В: *Эпоха бронзы Доно-Донецкого региона (материалы укр.-рос. семинара)*. Луганск, с. 3-5.

Отроценка, В. В. 1995. Нові знаки з пам'яток зрубної КІС. В: *Эпоха бронзы Доно-Донецкого региона (материалы укр.-рос. семинара)*. Луганск, с. 33-34.

Отроценка, В. В. 1995. Пути обмена — пути миграций. В: *Эпоха бронзы Доно-Донецкого региона (материалы укр.-рос. семинара)*. Луганск, с. 18-19.

Бровендер, Ю. М., Отроценка, В. В. 1995. Місто Агамемнона і Капітанівська агломерація селищ: Аріаднина нитка зв'язку. *Бахмутський шлях*, 3—4, с. 49-50.

Отроценка, В. В. 1995. Деякі роздуми з приводу «кризи української археології». *Археологія*, 2, с. 106-107.

Отроценка, В. В. 1995. Міфотворчість шкодить Україні. *Вечірній Київ*. Київ, 12.07.1995, с. 4.

Отроценка, В. В. 1995. Лист до редактора газети «Вечірній Київ» В. Карпенка (переклад з української мови Ю. Шилова). В: Шилов, Ю. *Гомо советикус*. Киев, с. 219-220.

Отроценка, В. В. 1995. Отзыв на научно-популярную книгу Ю. А. Шилова «Прародина ариев. История, обряды, мифы» (переклад з української мови Ю. Шилова). В: Шилов, Ю. *Гомо советикус*. Киев, с. 221-224.

Котова, Н. С., Отроценка, В. В. 1995. Выписка из протокола № 7 отдела первобытной археологии от 18 апреля 1995 года (переклад з української мови Ю. Шилова). В: Шилов, Ю. *Гомо советикус*. Киев, с. 211.

## 1996

Отроценка, В. В. 1996. Роздуми з приводу ювілею одного нонконформіста. *Запорожська січ*. Запоріжжя, 05.02.1996, с. 3.

Отроценка, В. В. 1996. Весняне протистояння. *Запорожська січ*. Запоріжжя, 22.05.1996, с. 1.

Отроценка, В. В. 1996. Від протистояння до Конституції. *Запорожська січ*. Запоріжжя, 13.07.1996, с. 3.

Бровендер, Ю. М., Отроценка, В. В. 1996. Луганщина собирает археологов. *Народная трибуна*. Перевальск, 21.09.1996, с. 7.

Отроценка, В. В. 1996. К вопросу о модели мира у населения срубной общности. В: *Археoaстрономия: проблемы становления. Тезисы докладов*. Москва, с. 106-108.

Отроценка, В. В. 1996. Культурная принадлежность погребений Потаповского могильника в Заволжье. В: *Древности Волго-Донских степей в системе восточно-европейского бронзового века. Материалы международной научной конференции*. Волгоград: Перемена, с. 33-36.

Отроценка, В. В. 1996. Малюнки (знаки) колісниць в пам'ятках культур зрубної спільності. В: *Северо-Восточное Приазовье в системе евразийских древностей. Тезисы докладов*, 1. Донецк, с. 128-132.

Отроценка, В. В. 1996. О происхождении и распространении склепов колесничих. В: *Доно-Донецкий регион в системе древностей эпохи бронзы восточно-европейской степи и лесостепи. Тезисы докладов*, 2. Воронеж, с. 14-16.

Отроценка, В. В. 1996. Южноуральский очаг культурогенеза на оси пассионарных толчков. В: *Доно-Донецкий регион в системе древностей эпохи бронзы восточно-европейской степи и лесостепи. Тезисы докладов*, 2. Воронеж, с. 29-31.

Отроценка, В. В., Бровендер, Ю. М., Пряхин, А. Д., Беседин, В. И. 1996. Итоги двух сезонов раскопок на поселениях Капитановского микрорайона. В: *Доно-Донецкий регион в системе древностей эпохи бронзы восточно-европейской степи и лесостепи. Тезисы докладов*, 2. Воронеж, с. 4-10.

Пряхин, А. Д., Саврасов, А. С., Отрощенко, В. В., Бровендер, Ю. М. 1996. Обследование рудника на рудопроявлении Картамыш. В: *Доно-Донецкий регион в системе древностей эпохи бронзы восточно-европейской степи и лесостепи. Тезисы докладов*, 2. Воронеж, с. 10-13.

Бровендер, Ю. М., Отрощенко, В. В. 1996. Карпато-Микенский орнаментальный стиль в материалах поселения Капитаново 1. В: *Доно-Донецкий регион в системе древностей эпохи бронзы восточно-европейской степи и лесостепи. Тезисы докладов*, 2. Воронеж, с. 53-56.

Котова, Н. С., Отрощенко, В. В. 1996. Протокол № 7 засідання відділу первісної археології ІА НАН України від 18.04.1995 р. *Археологія*, 2, с. 104-116.

Куриленко, В. Є., Отрощенко, В. В. 1996. Мезин на Десні. Динаміка змін археологічних культур. *Сіверянський літопис*, 2—3, с. 27-32.

Отрощенко, В. В. 1996. О функции костяных лопатковидных наконечников. В: Моисеев, Н. Б. (ред.). *Абашевская культурно-историческая общность в системе древностей эпохи бронзы Степи и Лесостепи Евразии*. Тамбов, с. 7-9.

Otroshchenko, V. V. 1996. Zu den Bedingungen des Übergangs von der sesshaftigkeit zum Viehzuchternomadismus in der Nordschwarzmeeressteppe. *Hamburger Beiträge zur Archäologie*. 1991, 18, S. 21-30.

## 1997

Отрощенко, В. В. 1997. К вопросу о покровской срубной культуре. В: Юдин, А. И. (ред.). *Эпоха бронзы и ранний железный век в истории древних племен южнорусских степей*, 1. Саратов, с. 70-72.

Отрощенко, В. В. 1997. К проблеме выделения погребений покровской срубной культуры на Нижнем Дону. В: *Доба бронзи Доно-Донецького регіону (матеріали 3-го українсько-російського семінару)*. Київ; Вороніж; Перевальськ, с. 36-39.

Отрощенко, В. В. 1997. Третій Капітанівський семінар. В: *Доба бронзи Доно-Донецького регіону (матеріали 3-го українсько-російського семінару)*. Київ; Вороніж; Перевальськ, с. 57-59.

Бровендер, Ю. М., Отрощенко, В. В., Пряхин, А. Д. 1997. Українсько-російський польовий археологічний семінар. *Археологія*, 1, с. 156-157.

Отрощенко, В. В. 1997. Чотиримісні склепи синташтинської доби. *Археологія*, 3, с. 66-72.

Отрощенко, В. В. 1997. До питання про класифікацію та культурну належність клепааних казанів. В: *Проблеми історії та археології України. Тези доповідей*. Харків, с. 16-17.

Отрощенко, В. В., Рассмакін, Ю. Я. 1997. З приводу культурної належності комплексів лобойківсько-дербеденівської зони металообробки. В: *Сабатиновская и срубная культу-*

*ры: проблемы взаимосвязи Востока и Запада в эпоху поздней бронзы. Тезисы докладов*. Киев; Николаев; Южноукраинск, с. 23-25.

Бровендер, Ю. М., Отрощенко, В. В. 1997. Унікальна находка археологов. *Ариадна*. Перевальськ, 12.04.1997, 1, с. 1.

Отрощенко, В. В. 1997. Кам'яна Могила: слідами однієї сенсації. *Людина і світ*, 1. Київ, с. 33-36.

Отрощенко, В. В. 1997. Теплий вітер з Атлантики. *Запорожська січ*. Запоріжжя: 06.05.1997, с. 1, 3.

Отрощенко, В. В. 1997. Що під курганом? До історії археологічного вивчення Запорізького краю. *Запорожська січ*. Запоріжжя, 19, 22, 23.08.1997.

Вовк, Т. А., Отрощенко, В. В. 1997. До питання про так зване золотоординське іго в Україні. *Сучасність*, 5, с. 92-95.

Вовк, Т. А., Отрощенко, В. В. 1997. Підґрунтя історії України. *Український історичний журнал*, 2, с. 3-18.

Пряхин, А. Д., Отрощенко, В. В., Беседин, В. И., Бровендер, Ю. М., Саврасов, А. С. 1997. Украинско-Российская экспедиция по изучению памятников эпохи бронзы Донецкого бассейна. *Археология Восточно-европейской лесостепи*, 10: 50 лет раскопок экспедиции Воронежского университета, с. 90-103.

Куриленко, В. Е., Отрощенко, В. В. 1997. Сосницкая культура в Подесенье и ее связи с восточными соседями. В: Makarowicz, P. (ed.). *«Trzciniec» — system kulturowy czy interkulturowy proces? Streszczenia referatow*. Poznań; Obrzycko, с. 48-51.

Отрощенко, В. В. 1997. Деякі зауваження з приводу «кризи української археології». *Донецкий археологический сборник*, 7, с. 131-132. Передрук з журналу «Археологія» без згоди автора.

Березанська, С. С., Отрощенко, В. В. 1997. Бронзовий вік. В: Станко, В. Н. (ред.). *Давня історія України*, 1. Київ: Наукова думка, с. 384-529.

Пряхин, А. Д., Отрощенко, В. В., Беседин, В. И., Бровендер, Ю. М. 1997. Украинско-российская экспедиция по изучению Капитановского археологического микрорайона. *Археологические открытия 1996 г.*, с. 194-196.

Otroshchenko, V. V. 1997. Bronzekurgane im Chertomlyk. In: Rolle, R., Murzin, V. Ju., Alekseev, A. Ju. *Der Skythisch Kiningkurgane Chertomlyk. Vorgeschichtliche Forschungen*, 19, T. 2, S. 65-71.

## 1998

Отрощенко, В. В. 1998. Культурно-хронологические группы погребений Потаповского могильника. *Российская археология*, 1, с. 43-53.

Куриленко, В. Є., Отрощенко, В. В. 1998. Динаміка культурних змін за доби бронзи у Ме-



зинському мікрорайоні на Десні. *Археологія*, 1, с. 46-55.

Вовк, Т. А., Отрощенко, В. В. 1998. Роль геополітичного фактору Київщини у давній історії України. *Екзил*, 2, с. 12.

Отрощенко, В. В. 1998. Феномен кістяних пряжок. В: Тоцев, Г. Н. (ред.). *Проблемы изучения катакомбной культурно-исторической общности (ККИО) и культурно-исторической общности многоваликовой керамики (КИ-ОМК)*. Запорожье, с. 113-117.

Отрощенко, В. В., Черных, Л. А. 1998. Стрелка, как орудия труда и атрибуты власти. В: *Тезисы докладов VII Донской археологической конференции*. Ростов-на-Дону, с. 59-61.

Отрощенко, В. В. 1998. Знову про Борисівське поховання. В: *Доба бронзи Доно-Донецького регіону (матеріали 4-го українсько-російського польового археологічного семінару)*. Київ; Вороніж, с. 60-64.

Отрощенко, В. В. 1998. Четвертий Капітанівський польовий археологічний семінар. В: *Доба бронзи Доно-Донецького регіону (матеріали 4-го українсько-російського польового археологічного семінару)*. Київ; Вороніж, с. 3-6.

Otroshchenko, V. V. 1998. Die Westbeziehungen der Belozerka-Kultur. *Sudosteuropa-Schriften*, 20: Prahistorische Archäologie in Sudosteuropa, 12: Das Karpatenbecken und die osteuropäische steppe, S. 353-360.

Отрощенко, В. В. 1998. Сюжет перевтілення у знаковій системі племен зрубної спільноти. *Археологічний альманах*, 7, с. 79-84.

Отрощенко, В. В. 1998. З приводу культурної належності рогової сокирки з Дударкова. В: Арустамян, Ш. Г. (ред.). *Музейні читання. Матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 90-літтю з дня народження видатного українського археолога О. І. Тереновжкіна*. Київ: МКУ, с. 135-138.

Куріленко, В. Є., Отрощенко, В. В. 1998. Сосницька культура Подесення та її зв'язки із східними сусідами. In: Makarowicz, P. (ed.). *«Trzciniec» — system kulturowy czy interkulturowy proces?* Poznań: Wydawnictwo Poznanskie, с. 239-251.

Kurólenko, V. Je., Otroshchenko, V. V. 1998. The Sosnytsa culture of the Desna area and its links with eastern neighbours. *Baltic-Pintic Studies*, 6: The Trzciniec area of the Earle Brinze Age civilization: 1950—1200 BC, p. 87-102.

Отрощенко, В. В. 1998. К вопросу о доно-волжской абашевской культуре. *Археология Восточноевропейской лесостепи*, 11, с. 52-59.

## 1999

Отрощенко, В. В. 1999. В защиту сакральной функции. В: *Археология Центрального Черноземья и сопредельных территорий. Тезисы докладов научной конференции*. Липецк, с. 21-23.

Отрощенко, В. В. 1999. До питання про фінал культур зрубної спільноти. В: Толочко, П. П. (ред.). *Проблемы скифо-сарматской археологии Северного Причерноморья (к 100-летию Б. Н. Гракова)*, III. Запорожье, с. 191-194.

Otroshchenko, V. V. 1999. Cultural connections between Southern Ural, Carpathian Basin and the Aegean before 1500 BC. In: *European Association of Archaeologists. 5 Annual Meeting. Bournemouth, United Kingdom 14—19 September 1999. Abstracts*, p. 182-183.

Березанська, С. С., Отрощенко, В. В. 1999. Щодо етнічної належності населення України за доби бронзи. В: Ковальова, І. Ф. (ред.). *Матеріали Міжнародної археологічної конференції «Етнічна історія та культура населення Лісостепу та Степу Євразії (від кам'яного віку по ранне середньовіччя)»*. Дніпропетровськ, с. 35-37.

Отрощенко, В. В., Черных, Л. А. 1999. Рец.: А. Д. Прякин. Мосоловское поселение эпохи поздней бронзы. Кн. 1. Воронеж, 1993. 108 с., илл.; Мосоловское поселение металлургов-литейщиков эпохи поздней бронзы. Кн. 2. Воронеж, 1996. 176 с., илл. *Археологія*, 3, с. 126-129.

Отрощенко, В. В. 1999. Михайлівський район. Пам'ятки археології. В: *Пам'ятки історії та культури Запорізької області (Вільнянський, Михайлівський, Новомиколаївський райони)*. Запоріжжя, с. 61-73.

Отрощенко, В. В., Прякин, А. Д., Беседин, В. И., Бровендер, Ю. М. 1999. Изучение памятников эпохи бронзы в Луганской обл. (Украина). *Археологические открытия 1997 г.*, с. 345-346.

## 2000

Отрощенко, В. В. 2000. О культурах зрубной общности. В: Прякин, А. Д. (ред.). *Срубная культурно-историческая общность в системе древностей эпохи бронзы евразийской степи и лесостепи*. Воронеж: ВГУ, с. 10-14.

Прякин, А. Д., Отрощенко, В. В., Саврасов, А. С., Бровендер, Ю. М. 2000. Основные итоги работы Украинско-Российской археологической экспедиции по изучению Картамышского рудопроявления в Донбассе. В: Прякин, А. Д. (ред.). *Срубная культурно-историческая общность в системе древностей эпохи бронзы евразийской степи и лесостепи*. Воронеж: ВГУ, с. 99-104.

Отрощенко, В. В. 2000. О пределах культур зрубной общности. В: *Взаимодействие и развитие древних культур южного пограничья Европы и Азии*. Саратов; Энгельс, с. 87-89.

Прякин, А. Д., Отрощенко, В. В., Беседин, В. И., Бровендер, Ю. М. 2000. *Поселение эпохи бронзы Капитаново II*. Археологические памятники Донского бассейна, 4. Воронеж.

Березанська, С. С., Отрощенко, В. В. 2000. Про деякі етноісторичні процеси на теренах

України за доби бронзи. *Проблеми археології Подніпров'я*, 3, с. 112-123.

Otroshchenko, V. V. 2000. The peculiarities of ecinomy of cultures of Srubnaya Entity. In: *Late Prehistoric Exploitation of the Eurasian Steppe. Papers presented for the symposium to be held 12 jan. — 16 jan. 2000*, III. Cambridge, p. 127-131.

Потапов, В. В., Отрощенко, В. В. 2000. Рец.: С. И. Лукьяшко. Предскифский период на Нижнем Дону. Донские древности. Вып. 7. Азов, 1999. *Донская археология*, 2 (7), с. 98-104.

Отрощенко, В. В. 2000. До питання про стратегію поховань культури багатоваликів кераміки (КБК) та покровської зрубної культури (ПЗК). В: Крыжицкий, С. Д. (ред.). *Археология и древняя и архитектура Левобережной Украины и смежных территорий*. Донецк: Східний видавничий дім, с. 79-81.

Толочко, П. П., Козак, Д. Н., Моця, О. П., Мурзін, В. Ю., Отрощенко, В. В., Сегеда, С. П. 2000. *Етнічна історія давньої України*. Київ: ІА НАН України.

Отрощенко, В. В., Вовк, Т. А. 2000. Золотоординський період в історії половців. *Етноси України: Тюркський світ. Альманах 2000*, с. 81-89.

Отрощенко, В. В. 2000. К вопросу о памятниках новокумакского типа. В: Ткачев, В. В. (ред.). *Проблемы изучения неолита и бронзового века Южного Урала*. Орск: Институт евразийских исследований, Институт степи, с. 66-72.

Пряхин, А. Д., Отрощенко, В. В., Беседин, В. И., Бровендер, Ю. М. 2000. Продолжение исследований на территории Луганской области Украины. *Археологические открытия 1998 г.*, с. 377-379.

## 2001

Отрощенко, В. В. 2001. Погребальные памятники Приуралья в системе культур срубной общности. В: *XV Уральское археологическое совещание. Тезисы международной научной конференции. Оренбург, 17-21 апреля 2001*. Оренбург, с. 99-100.

Отрощенко, В. В. 2001. К попыткам ревизии культурно-хронологической схемы В. А. Городцова. В: Колев, Ю. И. (ред.). *Бронзовый век Восточной Европы: характеристика культур, хронология и периодизация. Материалы международной научной конференции «К столетию периодизации В. А. Городцова бронзового века южной половины Восточной Европы»*. Самара, 23-28 апреля 2001. Самара, с. 39-42.

Отрощенко, В. В. 2001. Розвиток мистецтва та монументальної скульптури. В: Патон, Б. Є. (ред.). *Історія української культури*, 1. Київ: Наукова думка, с. 239-245.

Отрощенко, В. В. 2001. До ювілею Софії Станіславівни Березанської. В: *Доба бронзи*

*Добо-Донецького регіону (матеріали 5-го українсько-російського польового археологічного семінару)*. Київ; Вороніж, с. 3-4.

Отрощенко, В. В. 2001. До річниці від дня народження А. Д. Пряхіна. В: *Доба бронзи Добо-Донецького регіону (матеріали 5-го українсько-російського польового археологічного семінару)*. Київ; Вороніж, с. 4-6.

Отрощенко, В. В. 2001. До взаємовідносин носіїв культур зрубної спільноти. В: *Доба бронзи Добо-Донецького регіону (матеріали 5-го українсько-російського польового археологічного семінару)*. Київ; Вороніж, с. 81-88.

Отрощенко, В. В., Вовк, Т. А. 2001. До етнічної належності носіїв культур зрубної спільноти. *Магістеріум. Археологічні студії*, 6, с. 69-75.

Отрощенко, В. В. 2001. *Проблеми періодизації культур середньої та пізньої бронзи півдня Східної Європи (культурно-стратиграфічні з'ясування)*. Київ: ІА НАН України.

Отрощенко, В. В. 2001. До 60-річчя Юрія Миколайовича Макеєва. *Археологія*, 3, с. 147-148.

Отрощенко, В. В. 2001. Склепы колесничих Синташты и проблема генезиса харизматических кланов. В: *Vynya aisynasiyynun Icetaia gelteginle anaiiēise aiiarōnyn oty (роль ахалтекинського коня в формуванні мирового коннозаводства)*. Asgabat, с. 25-27.

Толочко, П. П., Отрощенко, В. В. 2001. 25 років плідної співпраці. *Археологія*, 4, с. 158-159.

Отрощенко, В. В. 2001. Антонівський скарб. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 1. Київ: Поліграфкнига, с. 573-574.

Отрощенко, В. В. 2001. Артеменко Іван Іванович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 1. Київ: Поліграфкнига, с. 668-669.

## 2002

Бровендер, Ю. М., Отрощенко, В. В. 2002. Картамышский археологический микрорайон памятников эпохи бронзы Донецкого горно-металлургического центра (некоторые итоги и перспективы исследований). В: *Украинско-российская экспедиция по изучению древних памятников горного дела Донбасса (итоги полевого сезона 2001 года и перспективы исследований)*. Киев; Воронеж, с. 4-15.

Дорофеев, В. Н., Отрощенко, В. В., Пряхин, А. Д., Бровендер, Ю. М. 2002. Научная концепция природно-археологического музея — заповедника «Картамыш». В: *Украинско-российская экспедиция по изучению древних памятников горного дела Донбасса (итоги полевого сезона 2001 года и перспективы исследований)*. Киев; Воронеж, с. 53-64.

Отрощенко, В. В. 2002. До генези харизматичних кланів. В: Крыжицкий, С. Д. (ред.). *Сучасні проблеми археології*. Київ: ІА НАН України, с. 169-170.

Отрощенко, В. В. 2002. *Історія племен зрубної спільності*. Автореферат дисертації д. і. н. ІА НАН України.

Бровендер, Ю. М., Дорофеев, В. Н., Отрощенко, В. В., Пряхин, А. Д., Саврасов, А. С. 2002. Украинско-российская экспедиция по изучению комплекса памятников эпохи поздней бронзы Картамышского археологического микрорайона. В: *Історична наука: проблеми розвитку. Матеріали міжнародної наукової Конференції. Секція «Археологія»*. Луганськ, с. 24-26.

Отрощенко, В. В. 2002. 60: Юрій Макеєв. *Ант*, 7—9, с. 116-117.

Бровендер, Ю. М., Отрощенко, В. В. 2002. Древние рудники в бассейне Северского Донца, Восточная Украина. В: *Древнейшие этапы горного дела и металлургии в Северной Евразии: Каргалинский комплекс. Каргалинский Международный полевой симпозиум 2002. Каргалы — Оренбург 25.07—01.08.2002 г. Материалы симпозиума*. Москва, с. 53-56.

Толочко, П. П., Отрощенко, В. В. 2002. Взаимодействие Института археологии НАН Украины с Кафедрой археологии Воронежского государственного университета. *Археология восточноевропейской лесостепи*, 16: Археология в российских университетах, с. 16-17.

Отрощенко, В. В. 2002. До вивчення знакової системи зрубної спільності. В: Павленко, Ю. В. (ред.). *Михайло Браїчевський. Вчений і особистість*. Київ: Фенікс, с. 23-25.

Отрощенко, В. В. 2002. К вопросу о периодизации покровской зрубной культуры. В: Мунчаев, Р. М. (ред.). *Проблемы археологии Евразии. К 80-летию Н. Я. Мерперта*. Москва, с. 175-180.

### 2003

Отрощенко, В. В. 2003. Фігури на купюрах. *День*. Київ, 18.01.2003, с. 6.

Отрощенко, В. В. 2003. Страна глиняных дворцов. Интервью журналистке Н. Куроленко в рубрике «Субботний собеседник». *Киевские Ведомости*. 29.03.2003, с. 11.

Бровендер, Ю. М., Отрощенко, В. В., Пряхин, А. Д., Саврасов, А. С. 2003. Работы украинско-российской экспедиции на Картамышском рудопроявлении (Украина). *Археологические открытия 2001 г.*, с. 506-508.

Отрощенко, В. В. 2003. К истории племен зрубной общности. *Археология восточноевропейской лесостепи*, 17: Доно-Донецкий регион в эпоху бронзы, с. 68-96.

Бровендер, Ю. М., Отрощенко, В. В., Пряхин, А. Д., Саврасов, А. С. 2003. Некоторые результаты исследований Украинско-российской экспедиции на Картамышском рудопроявлении Луганской области Украины. *Археология восточноевропейской лесостепи*, 17: Доно-Донецкий регион в эпоху бронзы, с. 102-117.

Отрощенко, В. В. 2003. К вопросу о наличии «абашевских» комплексов в Украине. В: *Абашевская культурно-историческая общность: истоки, развитие, наследие. Материалы международной научной конференции*. Чебоксары, с. 143-144.

Отрощенко, В. В. 2003. Культурні зрубної спільності та гірничо-металургійні центри. В: Бровендер, Ю. М. (ред.). *Проблеми гірничої археології (матеріали I-го Картамиського польового археологічного семінару)*. Алчевськ, с. 47-51.

Бровендер, Ю. М., Отрощенко, В. В. 2003. До бібліографії проблеми Донецького гірничо-металургійного центру. В: Бровендер, Ю. М. (ред.). *Проблеми гірничої археології (матеріали I-го Картамиського польового археологічного семінару)*. Алчевськ, с. 98-109.

Отрощенко, В. В., Тупчієнко, М. П. 2003. Проблема бронзових клепаних казанів та Донецький гірничо-металургійний центр. В: Бровендер, Ю. М. (ред.). *Проблеми гірничої археології (довіді II-го міжнародного Картамиського польового археологічного семінару)*. Алчевськ, с. 116-123.

Отрощенко, В. В., Корпусова, В. М. 2003. Свастика в знакових системах доби міді—бронзи на теренах України. *Магістеріум. Археологічні студії*, 11, с. 13-18.

Otroshchenko, V. V. 2003. The Economic Peculiarities of the Srubnaya Cultural-historical Entity. In: Levine, M., Renfrew, C., Boyle, K. (eds.). *Prehistoric steppe adaptation and the horse*. Chapter 21. McDonald Institute monographs. Cambridge: McDonald Institute for Archaeological Research, p. 319-328.

Отрощенко, В. В. 2003. Не стріляйте в археологів! (розмова письменника Ю. Олійника з науковцями Інституту археології НАН України). *Дзеркало тижня*, 37 (462) 27.09.2003, с. 16 (співрозмовники: Р. Терпиловський, Л. Залізник, В. Отрощенко, Ю. Рассамакін, Л. Кулаківська, Я. Гершкович, О. Моця).

Болтрик, Ю. В., Ніколова, А. В., Отрощенко, В. В. 2003. До 70-річчя Олександра Михайловича Лєскова. *Археологія*, 3, с. 157-159.

Отрощенко, В. В. 2003. Дослідник старожитностей Полісся (до 80-річчя від дня народження Івана Артеменка). В: Сергійчук, В. (ред.). *Українознавство. Календар-щорічник 2004*. Київ: Українська видавничча спілка, с. 210-211.

Chernykh, L. A., Polin, S. V., Otroshchenko, V. V. 2003. Radiocarbon chronology of monuments of the Berezhnovka-Maevka srubnaya culture near the town of Ordzhonikidze. *Baltic-Pontic studies*, 12, p. 307-335.

Otroshchenko, V. V. 2003. Radiocarbon chronology of the Belozerka culture — based on barrows near the village of Zapovitne (the «Stepnoy» cemetery). *Baltic-Pontic studies*, 12, p. 336-364.

Отрощенко, В. В. 2003. Білозерська культура. В: Смолій, В. А. (ред.). *Енциклопедія історії України*. 1: А—В. Київ: Наукова думка, с. 285.

Отрощенко, В. В. 2003. Бородінський скарб. В: Смолій, В. А. (ред.). *Енциклопедія історії України*. 1: А—В. Київ: Наукова думка, с. 352.

Отрощенко, В. В. 2003. Бронзовий вік. В: Смолій, В. А. (ред.). *Енциклопедія історії України*. 1: А—В. Київ: Наукова думка, с. 382.

Отрощенко, В. В. 2003. Бабіне. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 2: Б—Біо. Київ: Наукова думка, с. 20.

Отрощенко, В. В. 2003. Бадер Отто Миколайович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 2: Б—Біо. Київ: Наукова думка, с. 68.

Отрощенко, В. В. 2003. Березанська Софія Станіславівна. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 2: Б—Біо. Київ: Наукова думка, с. 495.

Отрощенко, В. В. 2003. Білозерська культура. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 2: Б—Біо. Київ: Наукова думка, с. 808-809.

Отрощенко, В. В. 2003. Білозерське поселення. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 2: Б—Біо. Київ: Наукова думка, с. 809.

Отрощенко, В. В. 2003. Коментарі. В: Грушевський, М. *Твори у 50-ти томах*. 5: Історичні студії та розвідки, 1888—1896. Львів: Світ, с. 455-457.

Отрощенко, В. В. 2003. Феномени протоміст: Тальянки та Синташта. В: *Трипільські поселення-гіганти. Матеріали міжнародної конференції*. Київ: Корвінпрес, с. 96-97.

## 2004

Отрощенко, В. В. 2004. Володимир Беседін в Україні. *Археологический альманах*, 15: Псаїли. Елементи упряжи и конского снаряжения в древности, с. 5-6.

Отрощенко, В. В. 2004. Бодяньський Олександр Всеволодович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 3: Біо—Бя. Київ: Наукова думка, с. 168.

Отрощенко, В. В. 2004. Бородінський скарб. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 3: Біо—Бя. Київ: Наукова думка, с. 363.

Отрощенко, В. В. 2004. Братченко Станіслав Никифорович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 3: Біо—Бя. Київ: Наукова думка, с. 433.

Отрощенко, В. В. 2004. Бронзовий вік. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 3: Біо—Бя. Київ: Наукова думка, с. 485.

Отрощенко, В. В. 2004. Буров Георгій Михайлович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 3: Біо—Бя. Київ: Наукова думка, с. 629.

Отрощенко, В. В. 2004. Рец.: Трипільська цивілізація у спадщині України. Конференція, присвячена 110-річчю відкриття трипільської

культури. Матеріали та тези доповідей конференції, Київ, 30—31 травня 2003 р. Київ: Прогрес. Головний редактор Черняков І. *Археологія*, 3, с. 130-132.

Отрощенко, В. В. 2004. О функции колесовидных дисков эпохи поздней бронзы. В: *Проблемы первобытной археологии Евразии. К 75-летию А. А. Формозова*. Москва, с. 224-227.

Отрощенко, В. В. 2004. Мішель Нострадамус про Україну. *Чумацький шлях. Науково-популярний журнал*, 1, с. 29-31.

Отрощенко, В. В. 2004. Український катрен Нострадамуса. *Столиця*. Київ, 35 (538): 27.08—02.09. с. 27.

Антонов, А. Л., Отрощенко, В. В. 2004. Особливості ритуального посуду культур зрубної спільноти. *Археологія*, 1, с. 18-30.

Отрощенко, В. В. 2004. Віхи історії індоіранських племен на теренах Південно-Східної Європи. *Історія в школах України. Науково-методичний журнал*, 3, с. 51-52.

Отрощенко, В. В., Корпусова, В. М. 2004. Нотатки щодо давньої свастики на теренах України. *Чумацький шлях*, 3, с. 27-29.

Отрощенко, В. В. 2004. Нові сторінки історії половців. *Чумацький шлях*, 5, с. 21-26.

Отрощенко, В. В. 2004. Проблеми датування первісної історії України. В: Власов, В. (ред.). *Історія в школах України*. 8. Київ: Педагогічна преса, с. 38.

Отрощенко, В. В. 2004. Сюжет двоюмо у знаковій системі зрубної спільноти. В: *Проблеми історії та археології України. Матеріали V Міжнародної наукової конференції, 4—6 листопада 2004 р.* Харків: НМЦ СД, с. 17-18.

Отрощенко, В. В. 2004. Вільнянські кургани в контексті генези бережнівсько-маївської зрубної культури. В: Ляшко, С. Н., Попандуполо, З. Х., Дровосекова, О. В. *Курганні могилики Дніпровського Надпорож'я (Ясиноватое, Дніпровка, Петро-Михайлівка)*. Запорож'я: Дикое Поле, с. 163-168.

Отрощенко, В. В. 2004. До 80-річчя Івана Івановича Артеменка. *Археологія*, 4, с. 108-109.

Отрощенко, В. В. 2004. Тенденції розвитку господарчих систем доби пізньої бронзи на теренах України. In: Koško, A., Smyt, M. (ed.). *Nomadizm a pastoralizm w międzyrzeczu Wisły i Dniepru (neolit, eneolit, epoka brązu)*. *Archaeologia Bematris. Dyskusje*. 3. Poznań, с. 215-221.

Отрощенко, В. В. 2004. К доистории киммерийцев. In: Chochorowski, J. (ed.). *Kimmerowie, Scytowie, Sarmaci. Księga poświęcona pamięci profesora Tadeusza Sulimirskiego*. Kraków, с. 361-365.

## 2005

Отрощенко, В. В., Черних, Л. А. 2005. Стели в конструкціях кам'яних скринь бережнівсько-маївської зрубної культури. В: Отрощенко,

В. В. (ред.). *На пошану Софії Станіславівни Березанської*. Київ: Шлях, с. 190-196.

Отроценко, В. В., Тупчієнко, М. П. 2005. Бронзові клепані казани та Донецький гірничо-металургійний центр. В: Толочко, П. П., Дорофеев, В. М. (ред.). *Проблеми гірничої археології (матеріали II міжнародного Картамиського польового археологічного семінару)*. Алчевськ: ДонДТУ, с. 176-188.

Толочко, П. П., Отроценко, В. В. 2005. До комплексної міжнародної співпраці. В: Толочко, П. П., Дорофеев, В. М. (ред.). *Проблеми гірничої археології (матеріали II міжнародного Картамиського польового археологічного семінару)*. Алчевськ: ДонДТУ, с. 4-6.

Отроценко, В. В. 2005. Культурно-господарча ситуація на півдні Східної Європи в 1600—1200 рр. до н. е. В: Гайко, Г. И. (ред.). *Исторические и футурологические аспекты развития горного дела*. Алчевск, с. 94-101.

Отроценко, В. В. 2005. Дніпро-Донецький осередок культурогенезу (постановка проблеми). В: *Проблеми дослідження пам'яток археології Східної України. Матеріали II-ї Луганської міжнародної історико-археологічної конференції, присвяченої 85-річчю Луганського обласного краєзнавчого музею*. Луганськ: Шлях, с. 36-38.

Отроценко, В. В. 2005. Трипольський міф. Інтерв'ю журналістке Н. Куролєнко в рубриці «Субботний бесєдник». *Киевские Ведомости*, 10.09.2005, с. 11.

Гаврилюк, Н. А., Отроценко, В. В., Рассамкин, Ю. Я. 2005. Шумячий посуд из скифского погребения. *Археологічні дослідження в Україні 2003—2004 рр.*, с. 343-348.

Отроценко, В. В. 2005. До проблеми етнічної ідентифікації населення зрубної та андронівської спільнот. *Кам'яна доба України*, 7: До 85-річчя Д. Я. Телегіна, с. 215-218.

Отроценко, В. В. 2005. Епоха енеоліту—бронзи. В: Залізняк, Л. Л., Бунятян, К. П., Зубар, В. М., Моця, О. П., Отроценко, В. В., Терпиловський, Р. В. *Археологія України. Курс лекцій*. Київ: Либідь, с. 105-202.

Отроценко, В. В. 2005. Етнічні процеси на теренах України за доби бронзи. В: Баран, В. Д., Залізняк, Л. Л., Зубар, В. М., Німчук, В. В., Отроценко, В. В., Сегада, С. П. *Етнічна та етнокультурна історія України*. Т. 1, кн. 2. Київ: Наукова думка, с. 69-120.

Отроценко, В. В. 2005. Етнічна історія населення України в I тис. до н. е. В: Баран, В. Д., Залізняк, Л. Л., Зубар, В. М., Німчук, В. В., Отроценко, В. В., Сегада, С. П. *Етнічна та етнокультурна історія України*. Т. 1, кн. 2. Київ: Наукова думка, с. 121-148.

Отроценко, В. В. 2005. Вагнер Георгій Карлович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 4: В—Вог. Київ: Наукова думка, с. 12-13.

Отроценко, В. В. 2005. Ващенко Горпина Федосіївна. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 4: В—Вог. Київ: Наукова думка, с. 158-159.

Отроценко, В. В. 2005. Великобілозерські кургани. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 4: В—Вог. Київ: Наукова думка, с. 216.

Отроценко, В. В. 2005. Великобілозерські кургани. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 4: В—Вог. Київ: Наукова думка, с. 219-220.

Отроценко, В. В. 2005. Висока Могила. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 4: В—Вог. Київ: Наукова думка, с. 444.

Отроценко, В. В. 2005. Веселовський Микола Іванович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 4: В—Вог. Київ: Наукова думка, с. 308.

Отроценко, В. В. 2005. Колісниця бабинської культури в графічному та рельєфному відтворенні. *Матеріали та дослідження з археології Східної України*, 4, с. 235-242.

Отроценко, В. В. 2005. Зрубна культурно-історична спільнота. В: Смолій, В. А. (ред.). *Енциклопедія історії України*. 3: Е—Й. Київ: Наукова думка, с. 384-385.

## 2006

Отроценко, В. В. 2006. Нотатки до публікації стислого відгуку А. О. Білецького. *Мова та історія*, 86, с. 5-6.

Отроценко, В. В. 2006. До генези бержнівсько-маївської зрубної культури. В: Бровендер, Ю. М. (ред.). *Проблеми гірничої археології матеріали III-го Картамиського польового археологічного семінару, с. Новозванівка, 15.07.2004 р.* Алчевськ: ДонДТУ, с. 18-30.

Отроценко, В. В. 2006. Трипільська археологія на тлі трипільського міфу. В: *Тези доповідей Міжнародної Науково-практичної конференції «Технології і проблеми культурної адаптації населення південно-східної Європи в епоху енеоліту»*. Вишнівець, 8—10 серпня 2006 р. Вишнівець, с. 6-8.

Отроценко, В. В. 2006. Вклад Игоря Васильева в изучение «загадочных знаков» срубной общности. *Вопросы археологии Поволжья*, 4: Посвящается памяти И. Б. Васильева, с. 40-44.

Бодянский, А. В., Ляшко, С. Н., Отроценко, В. В., Томашевский, В. А. 2006. Исследования Первобытного отряда Запорожской экспедиции. В: Шаповалов, Г. (ред.). *Археологічна спадщина О. В. Бодяньського (до 90-річчя від дня народження)*. Запоріжжя: ЗКМ, с. 108-109. Перепублікація.

Отроценко, В. В. 2006. Гершкович Яків Петрович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 5: Вод—Гн. Київ: Наукова думка, с. 574.

Отроценко, В. В. 2006. Городцов Василь Олексійович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 6: Го—Гю. Київ: Наукова думка, с. 301.

Отрощенко, В. В. 2006. Готье Юрій Володимирович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 6: Го—Гю. Київ: Наукова думка, с. 335-336.

Отрощенко, В. В. 2006. Гюнівські кургани. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 6: Го—Гю. Київ: Наукова думка, с. 705.

## 2007

Отрощенко, В. В. 2007. Антропоморфні образи в мистецтві та знаковій системі населення зрубної спільноти. В: Ветров, В. С. (ред.). *Искусство и религия древних обществ*. Луганск: Світлиця, с. 125-130.

Отрощенко, В. В. 2007. О. І. Тереножкін як дослідник бронзової доби в Степовій Україні. В: *Ранній залізний вік Євразії (до 100-річчя від дня народження Олексія Івановича Тереножкіна)*. Київ; Чигирин, с. 13-14.

Отрощенко, В. В. 2007. Могила кипчакского хана на реке Чингул. In: *Birinci Uluslararası Avrasya Arkeoloji Kongresi. Fisea 2007. Bildiri Ozetleri. 21—24 Mayıs 2007*. Izmir, с. 163-166. (рос. мова, турецька мова).

Отрощенко, В. В. 2007. З приводу західного вектору руху колісничних. В: Бровендер, Ю. М. (ред.). *Проблеми гірничої археології (матеріали V-го міжнародного Картамиського польового археологічного семінару) с. Новозванівка Попаснянського р-ну Луганської області 15—16 липня 2006 р.* Алчевськ: ДонДТУ, с. 71-87.

Гершкович, Я. П., Отрощенко, В. В., Рассамкін, Ю. Я., Черних, Л. А. 2007. Доба бронзи на теренах України ХХХІІ/ХХХ—ІХ ст. до н. е. В: Толочко, П. П. (ред.). *Україна: хронологія розвитку з давніх часів до пізньої античності*. Київ: Кріон, с. 174-259.

Отрощенко, В. В. 2007. Довіримося професіоналам! Доверимся профессионалам! *Газета* 24, 122, 29.08.2007, с. 9 (укр. та рос. мовами).

Отрощенко, В. В. 2007. Орієнтуючись на історичну правду. Круглий стіл з проблем історико-культурного заповідника «Хортиця» за участі В. Отрощенка, Ф. Турченка, В. Чабаненка. *Прав. Да. Запоріжжя*, 37 (45), 13.09.2007, с. 5-6.

Отрощенко, В. В. 2007. Гальмування чи прорив? Що думають вчені про розвиток заповідника. Інтерв'ю за участі В. Отрощенка, Ф. Турченка, В. Чабаненка. *МИГ*, Запоріжжя, 20.09.2007, с. 46.

Бровендер, Ю. М., Отрощенко, В. В., Пряхін, А. Д. 2007. Донбаський державний технічний університет у вивченні давньої виробничої діяльності племен східноєвропейського Степу й Лісостепу (до вузівського ювілею). В: Бровендер, Ю. М. (ред.). *Проблеми гірничої археології (матеріали VI-го міжнародного Картамиського польового археологічного семінару, с. Новозванівка Попаснянського р-ну Луганської обл., 17 липня 2007 р.)*. Алчевськ: ДонДТУ, с. 5-10.

Отрощенко, В. В. 2007. Культурні та часові особливості використання металу в поховальних ритуалах зрубної спільноти. В: Бровендер, Ю. М. (ред.). *Проблеми гірничої археології (матеріали VI-го міжнародного Картамиського польового археологічного семінару, с. Новозванівка Попаснянського р-ну Луганської обл., 17 липня 2007 р.)*. Алчевськ: ДонДТУ, с. 40-52.

Отрощенко, В. В. 2007. Деякі нюанси арійського міфу. *Магістеріум. Археологічні студії*, 27, с. 15-19.

Отрощенко, В. В. 2007. Полеміка стосовно західного вектора руху колісничних. *Записки Наукового товариства імені Шевченка. Праці археологічної комісії, ССЛІІІ*, с. 206-214.

Отрощенко, В. В. 2007. В. І. Бідзіля — менеджер української археології. В: *Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво — погляд крізь віки» 11—13.12.2006 р.* Київ: МІКУ, с. 11-14.

Отрощенко, В. В. 2007. Знакова система племен зрубної спільноти. В: Bakalarska, L. (ed.). *Wspolnota dziedz archeologicznego ziem Ukrainy i Polski. Materiały z konferencji. Lancut (26—28.X.2005 r.)*. Warszawa; Poznan, с. 197-212.

## 2008

Отрощенко, В. В. 2008. Карта 8: культури діб ранньої та середньої бронзи та карта 9: культури діб пізньої та фінальної бронзи. В: Руденко, Л. Г. (ред.). *Національний атлас України*. Київ: Картографія, с. 60.

Отрощенко, В. В. 2008. Міфологізація етногенезу українців. В: Олійник, Ю. (ред.). *Новітні міфи та фальшивки про походження українців*. Київ: Темпора, с. 51-65.

Назаров, В. В., Отрощенко, В. В. 2008. Бронзовий ніж з острова Березань. В: Климівський, С. І. (ред.). *Старожитності Верхнього Придністров'я. Ювілейний збірник на честь 60-річчя Ю. М. Малеева*. Київ: Стилос, с. 123-124.

Отрощенко, В. В. 2008. 20 років на Мамайгорі (до ювілею археологічної експедиції Запорізького університету). *Археологія*, 1, с. 116-118.

Шевчук, В. О., Овсієнко, В. В., Отрощенко, В. В., Стадніченко, Ю. М., Скрипник, Г. А., Степовик, Д., Гончаренко, М. І., Трегубова, Т. О., Лосев, І. В., Лісовий, В. С., Олійник, Б. І. та ін. 2008. Повернути Києву історичне обличчя (звернення до В. Юценка, А. Яценюка, Ю. Тимошенко). *Літературна Україна*, 22 (5260), 12.06.2008, с. 1-2.

Гершкович, Я. П., Отрощенко, В. В., Рассамкін, Ю. Я., Черних, Л. А. 2008. Доба бронзи на теренах України ХХХІІ/ХХХ—ІХ ст. до н. е. В: Толочко, П. П. (ред.). *Україна: хронологія розвитку з давніх часів до пізньої античності*. Київ: Кріон, с. 219-331.

- Горбаненко, С. А., Отрощенко, В. В. 2008. Рец.: Пашкевич, Г. О., Відейко, М. Ю. Рільництво племен трипільської культури. *Археологія*, 2, с. 97-99.
- Отрощенко, В. В. 2008. Система шляхів-сполучень за доби бронзи на теренах України. In: *Szlaki Miedzumorza: Baltik — Bug — Boh — Pont (od III do polowy I tys. przed Chr.)*. Obrzysko, с. 81-85.
- Отрощенко, В. В. 2008. До 60-річчя Віктора Івановича Клочка. *Археологія*, 4, с. 102-104.
- Отрощенко, В. В., Пряхин А. Д., Саврасов А. С., Бровендер, Ю. М. 2008. История изучения Картамышского комплекса горно-металлургических памятников на территории Украины. *Из истории отечественной археологии*, 1. Воронеж: ВГУ, с. 187-204.
- Отрощенко, В. В. 2008. Орієнтуючись на історичну правду. Круглий стіл з проблем історико-культурного заповідника «Хортиця» за участі В. Отрощенко, Ф. Турченка, В. Чабаненка. В: Сушко, К. *Бентежна Хортиця. Чи врятує Україна одне із своїх семи чудес?* Дніпропетровськ: ІМА-прес, с. 476-486.
- Отрощенко, В. В. 2008. Міністрові культури та мистецтв України пані Білозор О. В. В: Сушко, К. *Бентежна Хортиця. Чи врятує Україна одне із своїх семи чудес?* Дніпропетровськ: ІМА-прес, с. 23-24.
- Залізник, Л. Л., Отрощенко, В. В., Болтрик, Ю. В. 2008. Міністрові культури і туризму України п. Богуцькому Ю. П. В: Сушко, К. *Бентежна Хортиця. Чи врятує Україна одне із своїх семи чудес?* Дніпропетровськ: ІМА-прес, с. 453-454.
- Отрощенко, В. В. 2008. Мистецтво бронзового віку. В: Скрипник, Г. А. (ред.). *Історія українського мистецтва: у 5 т. 1: Мистецтво первісної доби та стародавнього світу*. Київ: ІМФЕ НАНУ, с. 100-143, 640-647.
- Отрощенко, В. В. 2008. Дмитров Леонід Дмитрович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 8: Дл—Дя. Додаток А—г, Київ: Наукова думка, с. 26.
- Отрощенко, В. В. 2008. Драчук Віктор Семенович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 8: Дл—Дя. Додаток А—г, Київ: Наукова думка, с. 392.
- Отрощенко, В. В. 2008. Дубова балка. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 8: Дл—Дя. Додаток А—г, Київ: Наукова думка, с. 477-478.
- Куриленко, В. Є., Отрощенко, В. В. Дослідження пам'яток доби бронзи в Мізинському мікрорайоні. *Сіверянський літопис*, 6 (84), с. 20-23.
- Отрощенко, В. В. 2008. Лист до в. о. голови Дніпропетровської облдержадміністрації Бондаря В. В. В: Бінкевич, В. В., Камеко, В. В. *«Град ім'ям Пересічень». Краєзнавчі нариси про пам'ятки Надпорожжя*. Дніпропетровськ: Пороги, с. 309.
- Отрощенко, В. В. 2009. Найпізніші поховання бережнівсько-маївської зрубної культури. В: Бровендер, Ю. М. (ред.). *Проблеми гірничої археології (матеріали VII-го міжнародного Картамиського польового археологічного семінару)*. Алчевськ: ДонДТУ, с. 114-126.
- Отрощенко, В. В., Скорий, С. А. 2009. До 60-річчя професора Яна Хохоровського. *Археологія*, 2, с. 121-123.
- Отрощенко, В. В. 2009. До 70-річчя Анатолія Дмитровича Пряхіна. *Археологія*, 3, с. 121-123.
- Otroshchenko, V. V. 2009. A gerendavázás sírok kultúrája, törzseinek történelmi sorsa. In: *Magyarország és Azerbajdzán: a kultúrák párbeszéde. III. Nemzetközi Tudományos Konferencia. I. Kötet*. Budapest, p. 178-188.
- Otroshchenko, V. V. 2009. Egi kipszak kán temetése a Csingul folyónál és a polovecek (kunok) Magyarországon. In: *Magyarország és Azerbajdzán: a kultúrák párbeszéde. IV Nemzetközi Tudományos Konferencia. Kivonatok*. Budapest, p. 61-62.
- Otroshchenko, V. V. 2009. The Bronze Age communication route system in the Northern Pontic area. *Baltic-Pontic studies*, 14, p. 462-474.
- Отрощенко, В. В. 2009. До ювілею Ірини Миколаївни Шарафутдінової. *Археологія*, 4, с. 104-105.
- Отрощенко, В. В., Скорий, С. А. 2009. На 60-річчя Юрія Вікторовича Болтрика. *Археологія*, 4, с. 108-110.
- Отрощенко, В. В. 2009. Щодо користі цивілізаційної риторики. В: Мартинюк, М. Т. (ред.). *Ранньоземлеробські культури Буго-Дніпровського межиріччя: проблеми дослідження*. Умань: Жовтий, с. 76-82.
- Отрощенко, В. В. 2009. До історіографії виділення бережнівсько-маївської зрубної культури. *Проблеми археології Подніпров'я*, 6, с. 47-51.
- Отрощенко, В. В. 2009. Деякі тенденції політархеології в сучасній Росії. *Магістеріум. Археологічні студії*, 36, с. 6-9.
- Отрощенко, В. В. 2009. Укріплене поселення «Дикий Сад» в системі пам'яток білозерської культури. *Емінак. Науковий щоквартальник 2008*, 3, с. 5-10.
- Отрощенко, В. В. 2009. Мідно-кам'яний вік. В: Смолій, В. А. (ред.). *Енциклопедія історії України*. 6: Л—М. Київ: Наукова думка, с. 699-700.
- Отрощенко, В. В. 2009. Ернст Микола Львович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 9: Е—Ж. Київ: Наукова думка, с. 236-237.
- Отрощенко, В. В. 2009. Енеоліт. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 9: Е—Ж. Київ: Наукова думка, с. 193.
- Отрощенко, В. В. 2009. Жебелюв Сергій Олександрович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 9: Е—Ж. Київ: Наукова думка, с. 193.

лопедія сучасної України. 9: Е—Ж. Київ: Наукова думка, с. 523.

Отрощенко, В. В. 2009. Євразійський степовий «міст» за доби бронзи (III—II тис. до Хр.). В: Отрощенко, В. В. (ред.). *Взаємозв'язки культур епох бронзи та раннього заліза на території Центральної та Східної Європи. Збірка наукових праць на пошану Л. І. Крушельницької*. Київ; Львів, с. 17-20.

Отрощенко, В. В. 2009. К дискуссии о векторах движения колесничих в эпоху бронзы. *Археология восточноевропейской лесостепи*, с. 66-72.

## 2010

Otroshchenko, V. V. 2010. Die Katakombengrabkultur. In: Leskovar, J., Zingerle, M. Ch. (eds.). *Goldener Horizont. 4000 Jahre Nomaden der Ukraine*. Linz: Easy-Media, S. 30-34.

Литвиненко, Р. О., Отрощенко, В. В. 2010. На 70-річчя Вадима Сергійовича Бочкарьова. *Археологія*, 1, с. 137-139.

Бровендер, Ю. М., Отрощенко, В. В., Пряхін, А. Д. 2010. Картаміський комплекс гірничо-металургійних пам'яток бронзового віку в Центральному Донбасі. *Археологія*, 2, с. 87-101.

Отрощенко, В. В. 2010. О перевернутом мире Л. С. Клейна. В: Клейн, Л. С. *Перевернутый мир (2-е изд., исправленное и дополненное)*. Донецк: ДонНУ, с. 5-10.

Отрощенко, В. В., Захарова, Е. Ю. 2010. Феномен сосудов со знаками эпохи бронзы: научное наследие А. А. Формозова и современное состояние проблемы. В: Каменецкий, И. С. (ред.). *Человек и древности. Памяти Александра Александровича Формозова*. Москва: Гриф и к., с. 458-463.

Отрощенко, В. В. 2010. Ноуа культура. В: Смолій, В. А. (ред.). *Енциклопедія історії України*. 7: Мл—О. Київ: Наукова думка, с. 495-496.

Отрощенко, В. В. 2010. Бронзова доба. В: Скрипник, Г. (ред.). *Історія декоративного мистецтва України: у 5 т.* 1, Київ: Наукова думка, с. 89-114, рис. 1-43.

Отрощенко, В. В. 2010. До 75-річчя Євгена Миколайовича Черниха. *Археологія*, 4, с. 144-146.

Отрощенко, В. В. 2010. Племена доби бронзи. В: Лоза, Ю. (ред.). *Історичний Атлас України: Найдавніше минуле. Русь (Київська держава, Галицько-Волинська держава)*. Київ: Мапа, с. 66-71.

Отрощенко, В. В. 2010. Генеза іранських племен та шляхи їхніх міграцій. В: Лоза, Ю. (ред.). *Історичний Атлас України: Найдавніше минуле. Русь (Київська держава, Галицько-Волинська держава)*. Київ: Мапа, с. 72-75.

Отрощенко, В. В. 2010. Забелін Іван Єгорович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 10: З—Зор. Київ: Наукова думка, с. 14.

Отрощенко, В. В. 2010. Заруб. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 10: З—Зор. Київ: Наукова думка, с. 331.

Otroshchenko, V. V. 2010. Egi kipcak kán temetkezése a Csingul folyónál és a kunok Magyarországon. In: *Magyarország és Azerbajdzán: a kultúrák párbeszéde. IV. Nemzetközi Tudományos Konferencia*. Budapest, p. 341-350.

Otroshchenko, V. V. 2010. A gobusztáni és a közép-kelet-európai késő bronzkori jelrendszerek. In: *Magyarország és Azerbajdzán: a kultúrák párbeszéde. V. Nemzetközi Tudományos Konferencia. Kivonatok*. Budapest, p. 62-63.

Отрощенко, В. В. 2010. К вопросу об этнической принадлежности населения срубно-андроновского блока культур. В: Яровой, Е. В. (ред.). *Индоевропейская история в свете новых исследований. Сборник трудов конференции памяти профессора В. А. Сафронова*. Москва: МГОУ, с. 167-174.

Отрощенко, В. В. 2010. Леонід Залізняка і магістерська програма «Археологія та давня історія України». *Кам'яна доба України*, 13: До 60-річчя Л. Л. Залізняка, с. 28-32.

## 2011

Отрощенко, В. В. 2011. До причини та часу припинення розробок міднорудних покладів Донбасу за доби бронзи. В: Бровендер, Ю. М. (ред.). *Проблеми гірничої археології (матеріали VIII-го міжнародного Картаміського польового археологічного семінару)*. Алчевськ: ДонДТУ, с. 123-134.

Отрощенко, В. В. 2011. Передмова (до бібліографічного покажчика «Старожитності степового Причорномор'я і Криму» Т. I—XV). В: Тоцев, Г. М. (уклад.). *Бібліографічний покажчик ДСПК (1990—1997 рр.) — ССПК (1999—2009 рр.)*. Запоріжжя: ЗНУ, с. 4-10.

Отрощенко, В. В. 2011. До 60-річчя Геннадія Миколайовича Тоцева. *Археологія*, 1, с. 126-127.

Отрощенко, В. В. 2011. Слово про ювіляра. В: Белік, Н. А. (ред.). *Тоцев Геннадій Миколайович. Бібліографія. До 60-річчя від дня народження*. Запоріжжя, с. 5-8.

Otroshchenko, V. V. 2011. A gobusztáni (Azerbajdzán) petroglifák és a közép-kelet-európai késő bronzkori jelrendszerek. In: *Magyarország és Azerbajdzán: a kultúrák párbeszéde. V. Nemzetközi Tudományos Konferencia. 22—25 novabr, 2010*. Budapest, p. 337-345.

Отрощенко, В. В. 2011. Петроглифы Гобустана и знаковые системы эпохи бронзы Центрально-Восточной Европы. В: *Türcoloji sənətşünasliq: problemlər və perspektivlər. Beynəlxalq elmi konfransinin tezisləri. Тюркологическое искусствознание: проблемы и перспективы*. Баки, с. 12-15.

Отрощенко, В. В. 2011. Система шляхів сполучень за доби бронзи на теренах Північ-



ного Причорномор'я. In: Ignaczak, M., Koško, A., Smyt, M. (ed.). *Między Bałtykiem a Morzem Czarnym: Szlaki Miedzymorza IV — I tys. przed Chr. Archaeologia Bimaris. Dyskusje*. 4. Poznań, с. 441-451.

Отрощенко, В. В. 2011. Десять років Магістерській програмі «Археологія та давня історія України» в НаУКМА. *Магістеріум. Археологічні студії*, 45, с. 3-4.

Отрощенко, В. В. 2011. Міркування щодо одного «аномального» тексту. *Магістеріум. Археологічні студії*, 45, с. 14-18.

Отрощенко, В. В., Отрощенко, І. В. 2011. Рец.: Черных Е. Н. Степной пояс Евразии: феномен кочевых культур. Москва: Рукописные памятники Древней Руси, 2009. — 624 с.: ил. *Східний світ*, 4, с. 197-200.

Отрощенко, В. В. 2011. Проблеми вивчення пам'яток Бабинської спільноти Середньої Наддніпрянщини. *Переяславка: Наукові записки Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»*, 5 (7), с. 159-162.

Залізник, Л. Л., Отрощенко, В. В. 2011. Звернення учасників конференції (до 30-річчя археологічного відділу НІЕЗ «Переяслав»). *Переяславка: Наукові записки Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»*, 5 (7), с. 39.

Отрощенко, В. В. 2011. З приводу забутої містифікації. *Донецький археологічний збірник*, 15, с. 184-187.

Отрощенко, В. В. 2011. Етнічні проблеми передісторії України. *Таврійські студії*, 1. Сімферополь, с. 21-29.

Отрощенко, В. В. 2011. Про Славу Братченка. *Матеріали та дослідження з археології Східної України*, 11, с. 6-7.

Отрощенко, В. В. 2011. Петроглифи Гобустана и знаковые системы эпохи бронзы Центрально-Восточной Европы. *İncəsənət və tədəniyyət problemləri*, 3 (37), с. 38-51.

Отрощенко, В. В. 2011. Зоценко Володимир Миколайович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 11: Зор—Как. Київ: Наукова думка, с. 12.

Отрощенко, В. В. 2011. Зрубна культурна спільність. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 11: Зор—Как. Київ: Наукова думка, с. 16-17.

Отрощенко, В. В. 2011. Кабаківський скарб. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 11: Зор—Как. Київ: Наукова думка, с. 631.

## 2012

Отрощенко, В. В. 2012. Роль мотивов изображений Гямигая в определении древней истории Нахчывана. В: Насиєв, І. (ed.). *Naхcivan: ilk uяaуuй vя ѕharsalma уerі kiti*. Матеріали Міжнародної наукової конференції «Нахчыван: как место раннего поселения и градостро-

ительства», г. Нахчыван, 20—24.07.2011 г. Naхcivan, с. 85-94.

Отрощенко, В. В. 2012. Угорські мотиви в біографії шляхетного кипчака з Чингульської Могили. *Східний світ*, 1, с. 103-107.

Отрощенко, В. В. 2012. Трипільська археологія на тлі трипільського міфу. В: Отрощенко, В. В. (ред.). *Земледельцы и скотоводы древней Европы. Проблемы, новые открытия, гипотезы*. Киев; Санкт-Петербург, с. 124-126.

Мельник, О. О., Отрощенко, В. В. 2012. Роботи Недайдодської охоронної експедиції. *Археологічні дослідження в Україні 2011 р.*, с. 190-191.

Отрощенко, В. В. 2012. Кто научил украинцев пользоваться колесом? Інтерв'ю журналістке Е. Шандра. *Сьогодні*. Київ, 223, 05.10.2012, с. 23.

Залізник Л., Болтрик Ю., Отрощенко В., Шумова В. ДНК нації як приклад профанатії. *Український тижень*. Київ, 47 (264) 23—29.12.2012, с. 54-55.

Otroshchenko, V. V. Settlements and dwellings of the Bronze Age of Ukraine. В: Корвін-Піотровський, О. (ред.). *Археологія домобудівництва Європи. L'Archeologie du bâti en Europe*. Київ: Стародавній світ, с. 183-195.

Отрощенко, В. В. 2012. Повертаючись до теми останніх поховань зрубної спільноти. *Донецький археологічний збірник*, 16, с. 246-249.

Отрощенко, В. В. 2012. Калантаївське городище. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 12: Кал—Киї. Київ: Наукова думка, с. 9.

Отрощенко, В. В. 2012. Кибальчич Турвонт Венедиктович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 12: Кал—Киї. Київ: Наукова думка, с. 624.

## 2013

Отрощенко, В. В., Тоцев, Г. Н. 2013. О культуре фаллоса в погребальной практике степного населения энеолита—бронзы. *Древнее Причерноморье*, X, с. 488-489.

Отрощенко, В. В. 2013. Дослідження культур зрубної спільноти в новому тисячолітті. В: Бровендер, Ю. М. (ред.). *Проблеми гірничої археології. Матеріали ІХ Картамиського польового археологічного семінару*. Алчевськ: ДонДТУ, с. 74-86.

Отрощенко, В. В. 2013. Украинская археология в России и вне ее. Переписка двух корифеев: Лев Клейн — Виталий Отрощенко. *Троицкий вариант. Троицк Московской обл.*, 128, 07 мая 2013, с. 4-5.

Отрощенко, В. В., Макаревич, А. В., Шестаков, С. О. 2013. III Міжнародна історико-археологічна конференція «Проблеми дослідження пам'яток археології Східної України». *Археологія*, 3, с. 142-145.

Бунятян, К. П., Отрощенко, В. В. 2013. До 60-річчя Якова Петровича Гершковича. *Археологія*, 3, с. 145-147.

Отрощенко, В. В. 2013. Герой чи заробітчанин? *Magisterium. Археологічні студії*, 53, с. 18-21.

Отрощенко, В. В. 2013. Чингульський курган. В: Смолій, В. А. (ред.). *Енциклопедія історії України*. 10: Т—Я. Київ: Наукова думка, с. 552.

Отрощенко, В. В. 2013. Проблема формування наукових шкіл на прикладі Відділу археології енеоліту та бронзового віку ІА АН УРСР / НАНУ. *Наукові студії. Історико-краєзнавчий музей м. Винники*, 6, с. 3-12.

Мельник, О. О., Отрощенко, В. В. 2013. Роботи Недаїводської охоронної археологічної експедиції. *Археологічні дослідження в Україні 2012 р.*, 15, с. 141-142.

Отрощенко, В. В. 2013. Ключко Віктор Іванович. В: Смолій, В. А. (ред.). *Енциклопедія історії України*. 13: Киї—Кок. Київ: Наукова думка, с. 354.

Отрощенко, В. В. 2013. Козуб Юлія Іванівна. В: Смолій, В. А. (ред.). *Енциклопедія історії України*. 13: Киї—Кок. Київ: Наукова думка, с. 683.

Бровендер, Ю. М., Отрощенко, В. В. 2013. З досвіду організації польових археологічних семінарів. *Археологія і давня історія України*, 4: Актуальні проблеми археології України, с. 310-313.

Отрощенко, В. В., Салій, Н. Г. 2013. Курган № 1 біля с. Гнаровське в Надпоріжжі. *Донецький археологічний збірник*, 17, с. 150-179.

Otroshchenko, V. V. 2013. The catacomb cultures Phenomenon. *Baltic-Pontic studies*, 18: The Ingul-Donets Early Bronze Civilization as spring-board for transmission of Pontic cultural patterns to the Boltic drainage bassin 3200—2750 BC, p. 21-38.

## 2014

Отрощенко, В. В. 2014. Щодо перехідного періоду від середньої до пізньої бронзи. *Старожитності Північного Причорномор'я і Криму*, XVII, с. 7-14.

Отрощенко, В. В. 2014. З приводу генези цист зрубів бержнівсько-маївської зрубної культури. *Археологія*, 2, с. 3-17.

Отрощенко, В. В. 2014. До ювілею С. С. Березанської. *Археологія*, 2, с. 139-140.

Отрощенко, В. В. 2014. І. Ф. Ковальова — дослідник доби палеометалів. В: Іванцов, А. В., Струкуленко, А. С. (ред.). *Ковальова Ірина Федорівна. Бібліографічний покажчик*. Дніпропетровськ: Ліра, с. 8-11.

Литвиненко, Р. О., Отрощенко, В. В. 2014. Анатолій Дмитрович Пряхін у контексті археології України (до 75-річчя російського вченого). *Археологія*, 3, с. 137-145.

Мельник, О. О., Отрощенко, В. В., Стеблина, І. О. 2014. Дослідження Недаїводської охоронної археологічної експедиції. *Археологічні дослідження в Україні 2013 р.*, 16, с. 110-111.

Отрощенко, В. В. 2014. Мотиви ритуальної зоофілії в мистецтві України доби ранньої бронзи. *Наукові студії. Історико-краєзнавчий музей м. Винники*, 7, с. 99-117.

Отрощенко, В. В. 2014. У пошуках прабатьківщини індо-іранських племен. *Міждисциплінарні дослідження складних систем*, 5, с. 50-61.

Отрощенко, В. В. 2014. Корпусова Валентина Миколаївна. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 14: Кол—Кос. Київ: Наукова думка, с. 603.

Отрощенко, В. В. 2014. Кривцова-Гракова Ольга Олександрівна. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 15: Кот—Куз. Київ: Наукова думка, с. 387.

Березанская, С. С., Отрощенко, В. В. 2014. Е. Е. Кузьмина и археология Украины. В: Молодин, В. И., Епимахов, А. В. (ред.). *Арии степей Евразии: Эпоха бронзы и раннее железо в степях Евразии и на сопредельных территориях: сборник памяти Елены Ефимовны Кузьминой*. Барнаул: Алтайский государственный университет, 2014, с. 28-32.

Отрощенко, В. В. 2014. Рец.: Бандрівський М. Культурно-історичні процеси на Прикарпатті і Західному Поділлі в пізній період епохи бронзи — на початку доби раннього заліза. *Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині*, 18, с. 417-418.

## 2015

Буйських, А. В., Отрощенко, В. В., Фіалко, О. Є. 2015. До 75-річчя Олександра Семеновича Біляєва. *Археологія*, 1, с. 150-152.

Отрощенко, В. В. 2015. Відділ енеоліту — бронзового віку. В: Толочко, П. П. (ред.). *Інститут археології Національної академії наук України. 1918—2014*. Київ: АДЕФ-Україна, с. 110-125.

Отрощенко, В. В. 2015. Березанська Софія Станіславівна. В: Толочко, П. П. (ред.). *Інститут археології Національної академії наук України. 1918—2014*. Київ: АДЕФ-Україна, с. 338.

Отрощенко, В. В. 2015. Болдін Ярослав Іванович. В: Толочко, П. П. (ред.). *Інститут археології Національної академії наук України. 1918—2014*. Київ: АДЕФ-Україна, с. 350.

Отрощенко, В. В. 2015. Бровендер Юрій Михайлович. В: Толочко, П. П. (ред.). *Інститут археології Національної академії наук України. 1918—2014*. Київ: АДЕФ-Україна, с. 358-359.

Отрощенко, В. В. 2015. Гераськова Любов Григорівна. В: Толочко, П. П. (ред.). *Інститут археології Національної академії наук України. 1918—2014*. Київ: АДЕФ-Україна, с. 382.

- Отрощенко, В. В. 2015. Клочко Віктор Іванович. В: Толочко, П. П. (ред.). *Інститут археології Національної академії наук України. 1918—2014*. Київ: АДЕФ-Україна, с. 447.
- Отрощенко, В. В. 2015. Канівець Вячеслав Ілліч. В: Толочко, П. П. (ред.). *Інститут археології Національної академії наук України. 1918—2014*. Київ: АДЕФ-Україна, с. 440-441.
- Отрощенко, В. В. 2015. Післарій Іван Опанасович (Пислару Йон). В: Толочко, П. П. (ред.). *Інститут археології Національної академії наук України. 1918—2014*. Київ: АДЕФ-Україна, с. 556.
- Отрощенко, В. В. 2015. Савовський Іван Петрович. В: Толочко, П. П. (ред.). *Інститут археології Національної академії наук України. 1918—2014*. Київ: АДЕФ-Україна, с. 577.
- Отрощенко, В. В. 2015. Тощев Геннадій Миколайович. В: Толочко, П. П. (ред.). *Інститут археології Національної академії наук України. 1918—2014*. Київ: АДЕФ-Україна, с. 616-617.
- Отрощенко, В. В. 2015. Чередниченко Микола Миколайович. В: Толочко, П. П. (ред.). *Інститут археології Національної академії наук України. 1918—2014*. Київ: АДЕФ-Україна, с. 634-635.
- Отрощенко, В. В. 2015. Черних Людмила Андріївна. В: Толочко, П. П. (ред.). *Інститут археології Національної академії наук України. 1918—2014*. Київ: АДЕФ-Україна, с. 636.
- Отрощенко, В. В. 2015. Шарафутдінова Ірина Миколаївна. В: Толочко, П. П. (ред.). *Інститут археології Національної академії наук України. 1918—2014*. Київ: АДЕФ-Україна, с. 643-644.
- Отрощенко, В. В. 2015. Український слід в «Історії російської археології» Л. Клейна. *Магістеріум. Археологічні студії*, 60, с. 4-10.
- Отрощенко, В. В. 2015. Концепція харизматичних кланів О. Прицака: проблема витоків. В: Лучик, В. В. (ред.). *Мови й культури: між Сходом і Заходом (пам'яті Омеляна Прицака)*. Київ: Києво-Могилянська академія, с. 42-50.
- Отрощенко, В. В. 2015. Геометричний орнамент і знак в мистецтві зрубної спільноти. В: *Збірник статей IV французько-української археологічної конференції «Геометричне мистецтво від преісторії до сучасності», м. Київ, 23—24.04.2015 р.* Режим доступу: <http://institutfrancais-kraine.com/ua/programmation/colloque-archeologie>.
- Гершкович, Я. П., Отрощенко, В. В., Скорий, С. А. 2015. Пам'яті Володимира Андрійовича Ромашка. *Археологія*, 4, с. 142-144.
- Отрощенко, В. В. 2015. Лобойківська металургія та бережнівсько-маївська зрубна культура (БЗМК). *Наукові студії. Історико-краєзнавчий музей м. Винники*, 8, с. 159-170.
- Отрощенко, В. В. 2015. Антропоморфна скульптура населення катакомбної спільноти. *Донецький археологічний збірник*, 19, с. 7-23.
- 2016**
- Гершкович, Я. П., Отрощенко, В. В., Скорий, С. А., Супруненко, О. Б. 2016. Пам'яті Володимира Ромашка. *Старожитності Лівобережного Подніпров'я*, с. 216-220.
- Отрощенко, В. В. 2016. Акт [обстеження кургана у с. Нововасильївка после раскопок А. Огульчанского 05.07—01.09.1971 г. от 30.12.1971 г.]. В: Папанова, В. А., Голик, А. А., Калініченко, К. О. *Нариси з історії та археології Бердянського краю*. Бердянськ, с. 170 (фотокопія).
- Отрощенко, В. В. 2016. Геррос Мозолевського. *Археологія і давня історія України*, 2 (19): Старожитності раннього залізного віку, с. 152-154.
- Отрощенко, В. В. 2016. Куляб-Могила. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 16: Куз—Лев. Київ: Наукова думка, с. 114.
- Отрощенко, В. В. 2016. Культурний шар. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 16: Куз—Лев. Київ: Наукова думка, с. 137.
- Отрощенко, В. В. 2016. Кутянський могильник. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 16: Куз—Лев. Київ: Наукова думка, с. 276.
- Отрощенко, В. В. 2016. Латинін Борис Олександрович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 16: Куз—Лев. Київ: Наукова думка, с. 577.
- Отрощенко, В. В. 2016. Литвиненко Роман Олександрович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 17: Лег—Лос. Київ: Наукова думка, с. 292.
- Отрощенко, В. В. 2016. Пригоди одного клейнода. *Міждисциплінарні дослідження складних систем*, 8, с. 73-78.
- Отрощенко, В. В. 2016. Ефект мультиплікації в декоруванні посуду доби пізньої бронзи. *Українська керамологія. За рік 2015*, X: Українська керамологія в контексті викликів ХХІ століття, с. 262-268.
- Отрощенко, В. В. 2016. Бронзова доба України: досвід періодизації. *Наукові студії. Історико-краєзнавчий музей м. Винники, Інститут археології Жешівського університету. Датування — хронологія — періодизація*, 9, с. 58-68.
- Отрощенко, В. В. 2016. Міркування з приводу Білозерської культурної спільноти. В: Маріна, З. П. (ред.). *Археологія та етнологія півдня Східної Європи. Збірник наукових праць пам'яті В. А. Ромашка*. Дніпро: Ліра, с. 150-155.
- 2017**
- Отрощенко, В. В. 2017. Образний ряд Карпато-Мікенського орнаментального стилю. *Магістеріум. Археологічні студії*, 67, с. 43-53.

Отрощенко, В. В. 2017. Остання стаття Олексія Івановича Тереножкіна. *Археологія і давня історія України*, 2 (23): Старожитності раннього залізного віку. До 110-річчя від дня народження проф. О. І. Тереножкіна, с. 509-514.

Отрощенко, В. В. 2017. Феномен російської археології (до 90-річчя Лева Самойловича Клейна). *Археологія*, 2, с. 118-124.

Отрощенко, В. В. 2017. «Курган в поселке Горького хранит еще много тайн». Інтерв'ю журналісту Миколі Крамаренку. *Домашня газета*. Кривий Ріг, 30 (1086), 26.07.2017, с. 8.

Отрощенко, В. В. 2017. Кургани Криворозж'я: праисторія. Інтерв'ю журналісту Миколі Крамаренку. *Домашня газета*. Кривий Ріг, 33 (1089), 16.08.2017, с. 23.

Отрощенко, В. В. 2017. Любимівські кургани та городище. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 18: Лт—Малицький. Київ: Наукова думка, с. 299.

Отрощенко, В. В. 2017. Малеев Юрій Миколайович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 18: Лт—Малицький. Київ: Наукова думка, с. 680.

Отрощенко, В. В. 2017. В. І. Бідзиля — дослідник давніх курганів. В: Ключко, Л. С., Полідович, Ю. Б. (ред.). *Музейні читання*. Київ: НМІУ МКУ, с. 7-13.

## 2018

Гошко, Т. Ю., Агапов, С. А., Отрощенко, В. В. 2018. *Металеві клепані казани з Великого Степу за доби пізньої бронзи*. Київ: ІА НАН України.

Отрощенко, В. В. 2018. Проблема датування та інтерпретації кипчацького комплексу Чингульської Могили. *Археологія*, 1, с. 119-132.

Отрощенко, В. В. 2018. О погребенном в Чингульской Могили: Юрий Кончакович или Тигак Котьянович? В: Сабитов, Ж. М. (ред.). *Средневековая история Дешт-и-Кыпчак. Материалы Международной научной конференции. 13—14 сентября 2017 года*. Павлодар: Эко, с. 48-52.

Іванова, С. В., Отрощенко, В. В. Археолог, історик, педагог. *Древности 2016—2017*, с. 239-242.

Отрощенко, В. В. 2018. Третій постріл скіфської Артеміди. *Археологія і давня історія України*, 2 (27), с. 23-24.

Отрощенко, В. В., Шарафутдінова, І. М. 2018. Курган № 3 біля с. Степове — еталонний комплекс заключної фази доби пізньої бронзи. *Магістеріум. Археологічні студії*, 70, с. 50-58.

Отрощенко, В. В. 2018. Пам'яті Анатолія Дмитровича Прякіна. *Археологія*, 2, с. 148-149.

Отрощенко, В. В. 2018. Синташтинская культура и концепция харизматических кланов О. Прицака. В: Зданович, Д. Г. (ред.). *Степная Евразия в эпоху бронзы: культуры, идеи, технологии. Сборник научных трудов к 80-летию*

*Геннадия Борисовича Здановича*. Челябинск: ЧелГУ, с. 82-91

Гошко, О. В., Отрощенко, В. В. 2018. Пам'яті Лариси Анатоліївни Спіциної. *Археологія*, 3, с. 157-158.

Отрощенко, В. В. 2018. Троя в дискурсі української археології. *Археологія*, 4, с. 5-10.

Біляева, С. О., Отрощенко, В. В. 2018. Наукова конференція «Троянські читання». *Археологія*, 4, с. 2-4.

Отрощенко, В. В. 2018. Періодизація бронзового віку України. В: *І Всеукраїнський археологічний з'їзд. Програма роботи та анотації доповідей*. Ніжин, 23—25 листопада 2018 р. Київ: ІА НАН України, с. 92-93.

Отрощенко, В. В. 2018. «Мікенські» знахідки у Північному Причорномор'ї. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 20: Медична—Мікоян. Київ: Наукова думка, с. 673.

## 2019

Отрощенко, В. В. 2019. Знаки на кераміці пізнього бронзового віку. *Археологічна керамологія*, 1, с. 50-73.

Отрощенко, В. В. 2019. Професор Олександр Кошко в контексті археології України: погляд із Києва. In: Szmyt, M. (ed.). *Vir Bimaris. Od kujawskiego maceznika do stepów nadczarnomor-skich. Studia z dziejów międzymorza bałtycko-pontyjskiego ofiarowane Profesorowi Aleksandrowi Koško*. *Archaeologia Bimarvis. Dyskusje*. 5. Poznań, с. 771-774.

Отрощенко, В. В. 2019. До проблеми розпізнавання поховань чорногорівського типу. *Археологія і давня історія України*, 2 (31), с. 165-172.

Отрощенко, В. В. 2019. Згадуючи великого українця. Про математика світового рівня Юрія Макаровича Березанського. *День*. Київ, 137—138 (5461—5462), 2—3.08.2019, с. 13.

Отрощенко, В. В. 2019. Поховання з кутовими ямками в контексті Гордіївського могильника. В: Литвиненко, Р. О. (ред.). *Археологія Поділля. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції (Вінниця, 16 жовтня 2019 року)*. Вінниця: Твори, с. 70-77.

Отрощенко, В. В. 2019. Міллер Михайло Олександрович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 21: Мікро—Моя. Київ: Наукова думка, с. 37-38.

Отрощенко, В. В. 2019. Мовчан Іван Іванович. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 21: Мікро—Моя. Київ: Наукова думка, с. 268.

Отрощенко, В. В. 2019. Реквієм за українсько-російською археологічною співпрацею на Сході України. *Донецький археологічний збірник*, 21, с. 206-214.

Отрощенко, В. В. 2019. Perpetuum mobile української археології. *Археологія і давня історія України*, 4 (33). Київ: ІА НАН України, с. 6-24.

Отроченко, В. В. 2019. Антропозооморфні шаманські пряжки перехідного періоду від середньої до пізньої бронзи. *Археологія*, 4, с. 8-17.

Березанська, С. С., Отроченко, В. В. 2019. До ювілею Ірини Миколаївни Шарафутдінової. *Археологія*, 4, с. 101-102.

Отроченко, В. В. 2019. Антропоморфна скульптура доби бронзи в контексті ранньої іконографії індоевропейців. В: *Від палеоліту до Козацької України. Анотації Міжнародної конференції до 100-ліття Д. Я. Телегіна. Київ, 21—23 листопада 2019 р.* Київ: Олег Філюк, с. 84-85.

Мельник, О. О., Отроченко, В. В., Стеблина, І. О. 2019. Дослідження Криворізької експедиції. *Археологічні дослідження в Україні 2017 р.*, с. 18-19.

Отроченко, В. В. 2019. Згадуючи Лева Самойловича Клейна. *Донецький археологічний збірник*, 22, с. 218-221.

## 2020

Отроченко, В. В. 2020. Пологівська герліга: стратиграфія, культурна належність, семантика. В: Отроченко, В. В., Тощев, Г. М. (ред.). *Пологівський посох: досвід міждисциплінарного вивчення*. Київ; Запоріжжя: Олег Філюк, с. 5 (Передмова), с. 128-153.

Отроченко, В. В. 2020. Погляд антрополога (до ювілею Світлани Іванівни Круц). В: Потехіна, І. Д. (ред.). *Історична антропологія та*

*біоархеологія України*, II: Від Трипілля до Козаччини. Київ: ІА НАН України, с. 14-15.

Отроченко, В. В., Болтрик, Ю. В. 2020. До становлення курганної археології України: досягнення та проблеми. *Археологія і давня історія України*, 4 (37), с. 368-378.

Отроченко, В. В. 2020. Нагорянське поселення. В: Дзюба, І. М. (ред.). *Енциклопедія сучасної України*. 22: Мр—На. Київ: Наукова думка, с. 312.

## 2021

Отроченко, В. В. 2020. До 70-річчя Леоніда Залізняка. *Археологія*, 1, с. 136-140.

## АВТОРСЬКІ ТЕКСТИ, ВИДАНІ БЕЗ ПІДПISУ

1992. Передне слово до дискусії з приводу «антропоморфних» насипів. *Археологія*, 4, с. 110-111.

1993. Пам'яті Миколи Миколайовича Чередниченка. *Археологія*, 1, с. 150-151.

1994. До ювілею С. С. Березанської. *Археологія*, 3, с. 156-157.

1996. До публікації протоколу № 7 засідання відділу первісної археології ІА НАН України від 18.04.1995 р. *Археологія*, 2, с. 103-104.

1996. До 60-річчя В. І. Бідзілі. *Археологія*, 4, с. 153-154.

1999. До 60-річчя Анатолія Дмитровича Пряхіна. *Археологія*, 3, с. 153-154.